

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1000.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A háboru mostoha gyermeke

Mintha egy nagy jogi egyetem volna a világ: amerre fordul az ember, az újságokból, rádiók mikrofonjából és a szónoki emelvények tömegéről egyéb sem hangzik, mint előadások a nemzetközi jogról.

Különös jog ez. Van írott része, leginkább nemzetközi szerződésekben megírva és van hitelesen meg nem írott, de állandóan idézett és magyarázott szokásjogi része, történetek, esetek, precedensek. Az írott rész is magyarázható és több felé is értelmezhető, mint minden törvény, amelyet változó időknek, előre nem mindig sejtett eseményeknek szabályozására írtak le néha több, sokszor kevesebb félreérthetlenséggel. Hugo Grotius, a nagy hollandi jogász óta a kommentárok tömege írja meg az „érvényes” nemzetközi jogot, nemcsak a múlt századok, hanem egyazon idők múlt szellemének a változatai szerint is bő sokféleséggel. Ami pedig nem megírt szabály, hanem az idők gyakorlatában esetről-esetre alakult szokás, az éppen elfolyó és születesében is már egy kicsit magán viseli annak a hatalmas valakinek a jegyét, akire a szülőanya a kritikus időben rácsodálkozott. Az értelmezésben meg éppen mindig egy kicsit a tekintély ad nagyobb hitelességet és egyéni színt.

Nagy hatalma és parancsoló ereje van a jognak minden nemzet belső életében, akármilyen úton születnek meg a parancsai: népies törvényhozás útján, vagy diktatóri kijelentések által. Nagy Frigyes óta mindenütt tudják a molnárok és polgártársaik, hogy vannak bírák, akik a törvényeket végrehajtják, s akiknek a törvény értelmezése ellen a felsőbbfokú és a végső bírói fórumhoz lehet fordulni. A nemzetközi jogból, s ezzel a nemzetek közötti megértő és békés együttélésből azonban a bírák hiányoznak.

Igaz: korlátolt területekre ilyen is van Hágában. De nagyon kevés a dolga és nagyon kevés a híveinek a száma. A testület pedig, amely elgondolásában e bíróság törvényhozója lett volna, a genfi Népszövetség, koraszülöttnek mutatkozik annak a világnak a részére, amelynek megváltója lett volna. S a paktumok, amelyek jó egy néhányszor megállapították, hogy nincsen olyan nemzetközi ellentét, amelyet zöld asztalnál, tárgyalások útján, s ha ez eredménytelen maradna, akkor választott bíróság útján nem lehetne jól megoldani, ezek a locarnói, Kellog és egyéb paktumok minden bölcseségükkel és emberségükkel hiábavalók, mert minden országban vannak ugyan bírák és van jog, de az országok közötti jognak nincsen bírója és nincsen végrehajtója.

Nyugtassuk és főleg áltassuk magunkat: hogy hiszen még a parancsolni tudó állami jogokon belül is ismernek önhatalmi jogot végső szükség és jogos védelem esetére? A magánjogban, a büntető jogban azonban ezeknek is van szigorú ellenőrizőjük és bírójuk és meg van a többé-kevésbé kétségtelenül elhatárolt értelmük. Ami az államhatárokon belüli életben a civilizáció évezredes bizonyossága és szent védópalládiuma, az az államhatárokon túl, a nemzetek közti jog keretében a civilizációnak és az emberi mély együttérzésnek és együttélésnek mai legmagasabb fokán is megmaradt gyenge jogi lepelnek, amely minden rántással másképp igazítható testhezállóvá.

Voltak a nemzetközi jognak bizonyos szentségei: a vörös kereszt feltétlen kímélete, a polgári lakosság kímélése, a foglyokról való emberi gondoskodás, a semlegesség, amelynek irodalma nagyobb talán minden más jogkérdés fejtegeté-

A Messagero című olasz lap elismerő cikke Carol király Őfelségéről

Az uralkodó műve nélkül Románia áldozatul esett volna a rettenetes válságoknak

Rómából jelentik: Francesco Maratea „Románia kormányzása, II. Carol király és az ő forradalma” cím alatt a Messagero-ban bucurestii keltezéssel hosszabb cikket írt. A lap közli Őfelsége fényképét is. Az olasz közíró cikke a következőképpen hangzik:

— Húsz nappal ezelőtt mindenki aggodalommal kérdezte Romániában, hogy mi lesz márciusban? A vélemények ma derűlátóbbak, a lelkek pedig felkészültebbek. Az ország határtalan bizalommal és hittel tekint arra a személyre, akinek a kezében a kormányzás és vezetés összpontosul. II. Carol király nagy népszerűségnek örvend. Az ő személye történelmi magasságba emelkedett, nemcsak bel-, hanem külföldön is. Azért tért vissza az országba, hogy uralkodjék és a széthúzás helyébe egységet teremtsen. Ma az ország minden lakosa, etnikai származására való tekintet nélkül, meg van győződve arról,

hogy Carol király műve nélkül Románia áldozatul esett volna a rettenetes válságoknak. Az uralkodó által irányított nemzeti újjászervezési munka nélkül az ország nem erősödött volna meg.

Maratea ezután leírja azt a zűrzavart, amely 1930-ban, Carol király visszatérésekor az országban uralkodott. Erélyes kézzel zúzta szét a különféle alakulatokat, hogy végül is megalakíthassa az egyetlen nemzeti pártot, amely az újjászületés lobogója körül csoportosul. Eszmét és útbaigazítást adott az országnak és hatalmassá tette a hadsereget. A továbbiakban az olasz újságíró kiemeli azt a határtalan szeretetet és gondoskodást, amellyel Románia uralkodója az ifjúság iránt viseltetik. Gazdasági téren törekvéseinek ugyancsak látható jelei mutatkoznak.

— Románia június 8-án nagy fényvel üli meg Carol király uralkodásának tízéves forduló-ját — fejezi be a cikk. (Rador.)

Oroszország nagy haderőt vont össze a Kaukázusban

Állandóan folynak a csapatösszevonások a Közelkeleten. A moszkvai sajtó erősen támadja Törökországot és Iránt

Több angol lap jelenti, hogy a Kaukázus környékén történő orosz csapatösszevonások, a határon folyó lázas erődítési munkálatok és a Törökország és Irán ellen megindított orosz sajtóhadjárat arra készítették a szövetségeseket, hogy

megkétszerezék figyelmüket és minden eshetőségre felkészüljenek.

Az angol lapok azt hiszik, hogy Finnország után Oroszország Kelet felé akarja fordítani figyelmét és azt hiszik, hogy az első tervek Irán ellen irányulnának, amelynek szintén bőséges petróleumforrásai vannak, de nem lehetetlen, hogy Törökország ellen terveznek Moszkvában bizonyos lépéseket. Londonban úgy tudják, hogy a Közel-Kelet felé állandóan folynak az orosz csapatszállítások.

A moszkvai rádió állandóan támadja Törökországot és Iránt. Állítólag a szovjetkormány ajánlatot tett Törökországnak, hogy vegyék fel ismét a megszakított tárgyalások fonalát. Ezt a hírt azonban török politikai körökben nem erő-

sították meg eddig, de nem is cáfolták és ha a hír igaz, akkor nem lehetetlen, hogy a tárgyalásokat megkezdik, de bizonyos, hogy Törökország ezekben semmiféle olyan kötelezettséget nem lesz hajlandó vállalni, amely összeegyeztethetetlen lenne a szövetségesekkel kötött megállapodásai-val.

A Német Távirati Irodának jelentik Sebastopolból, hogy a szovjetorosz feketetengeri hajóhad nagyszabású tengeri gyakorlatokat végez. A hadgyakorlatokban résztvesznek az új orosz hadihajók is, valamint a parti tüzérség és a haditengerészethez beosztott repülők is.

Konstantinápolyból jelentik: A Stefani a Tass hírügynökség cáfolatával kapcsolatban megjegyzi, hogy a szovjet hatóságok elrendelték a muzulmán lakosság kilakoltatását a Kaukázus északi vidékéről.

Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a muzulmán lakosság közül igen sokan Törökországba szöktek. A kilakoltatott lakosságot Oroszország bel-sejébe telepítik át. (Rador.)

seinél. Sok egyéb szentséggel együtt ezek mind veszendő értékeknek látszanak. Mintha a „Brennus kardja” volna újra az egyetlen jogforrás és a nemzetközi jog egyetlen értelmezője és végrehajtója.

De nem lehet így. Az, hogy soha annyit nem emlegették és nem vitatták az „érvényes” nemzetközi jog háborúban is emberileg kötelező szabályait, az, hogy a világ nagyon megszapordított szószerkei és ígértető katedrái ma egyébről is alig beszélnek a jelenlét és a jövővel szemben, mint a nemzetközi jog parancsairól, biztosan mutat rá, hogy nagyon is tudja ma mindenki, mennyire élő és parancsoló ennek a jognak minden kiformált és még ki nem formált, de a civilizáció életfeltételei közt már megérett szabálya. Sok sérelem érheti ezt a különös

jogot, az államok társas életének jogát, de minden arra mutat, hogy ugyanakkor él minden oldalon a büntudat is. Fegyverek között nagyon kevés szót vesztegetnének jogászai szórszálak hasogatására, ha ez a jog közönséges emberi kiagyalás lett volna csupán és nem lenne a létalapja minden háború utáni további civilizált élet lehetőségének.

A nemzetközi jog, ezek az ide-oda ráncigált államközi szabályok, nem délibáb, amelyet elfúj a szellő, elszór a napsütésre borult legkisebb felhő. Értelmezhetik napi szükséglet szerint jól, vagy rosszul, meg is tapodhatják nem egyszer: — a békekötés napján és a békét követő békés életben most fog igazán kinőni világrendező erővé és az államokon belül rég meglévő jogbiztonság államközi intézményeinek hatalmává.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

Pénteken szándékozik Vorosilov bevonulni a meghódított Viipuriba

Az orosz hadsereg feltétlenül ki akarja erőszakolni a győzelmet. Az utolsó 24 órában 10.000 halottat veszített a szovjet hadsereg. 500 vadász- és bombavető repülőgépet kérnek a finnek a szövetségeseiktől

Pénteken ünnepli az orosz vörös-hadsereg megalapításának 22-ik évfordulóját. Erre a napra az orosz haderők minden áron el akarják foglalni Viipuri városát, amelytől jelenleg csak 10—15 kilométernyire vannak. Az orosz csapatok két hadosztályban támadnak és Vorosilov holnap személyesen akar bevonulni a városba, amely Finnország fakivitelének a központja. Reggeltől kezdve az egész karéliei fronton példátlan hevességgel folyik a harc és a 150.000 főnyi orosz hadsereg feltétlenül ki akarja erőszakolni a győzelmet. Az utolsó 24 órában az oroszok itt 10.000 halottat veszítettek. A Ladoga-tótól északra tovább folytatják a finnek az orosz hadosztályok bekerítését.

Helsinkiből jelentik: A Stefani azt írja, hogy az orosz parancsnokságnak az a reménye, hogy február 23-ra, a vörös hadsereg alapításának évfordulójára, Viipuri város elfoglalását jelentheti, dugába dől. (Rador.)

Finnország újabb korosztályokat hívott fegyverbe

Február 21-én az alanti tartalmú finn hadi-jelentést adták ki: A karéliei félsziget keleti részében több orosz támadást visszavertünk és a harcok a késő éjszakai órákig tartottak. Sok orosz harcosok elpusztítottunk. A tapalei szakaszon két szovjet hadosztályt, amelyeket repülőgépek támogattak támadásaikban,

hatalmas veszteségek mellett szétvertünk.

A harcok itt is a késő éjszakai órákig tartottak. A Ladoga-tótól északra aránylagos nyugalom volt. A kuhmoi szakasznál megakadályoztuk, hogy a körülzárt orosz csapatok erősítéseket kapjanak. Repülőink, mint az elmúlt napokban is, számos orosz táborát és szovjet oszlopot bombáztak. A szovjet repülő az ország belsejében hajtottak végre támadásokat és több polgári személy meghalt. Bebizonyított adatok alapján közölhetjük, hogy 19 szovjet repülőgép elpusztult, de valószínű, hogy még további hat szovjet gépet is lelőttek. (Rador.)

Helsinkiből jelentik: A finn haderő főparancsnoksága megafolja és koholmányának minősíti azt a külföldön elterjedt hírt, amely szerint Koivisto, másnéven Björkö, szovjet kézre került volna. Csütörtökön reggel újabb falragaszok jelentek meg a finn főváros uccáin, a melyeken újabb korosztályokat hívnak fegyverbe. Ezeknek február 28-án kell jelentkezniük. (Rador.)

OROSZ LAP ÉLES TAMADÁSA A SZÖVETSÉGESEK ELLEN

A moszkvai Konsomolkaja Pravda ezeket írja: Mannerheim legyőztesége a karéliei félszigeten nagy zavart keltett Londonban és Párisban. A nyugati hatalmak különböző kísérletei és tervei, amelyek a skandináv államokra vonatkoztak, sem jártak sikerrel. Az angolok és a franciák mindent elkövetnek, hogy a svéd érszállítást meggátolják.

A szövetségesek egyszerre a Szovjet és Németország ellen harcolnak.

Az angol és francia hírszolgálati ügynökségek által megindított sajtóoffenzíva tulajdonképpen a semlegesek megfélemlítését szolgálja. Az Altmark ellen intézett támadás, amely Norvégia semlegességének flagrális megsértését jelentette, mutatja a fejetlenséget, amely a szövetségesek táborában uralkodik. Ez a fejetlenség könnyen megmagyarázható azzal, hogy

sem a svéd, sem a norvég nemzet nem akar Anglia és Franciaország érdekeiért harcot kezdeni

és nem akar katonai kalandokba sodródni. (Rador.)

MANNERHEIM SZEMÉLYESEN IRÁNYITJA A VÉDELMEK

Párisba érkezett hírek szerint Mannerheim tábornagy személyesen vette át a róla elnevezett vonal védelmének irányítását. A francia haditudósítók beszámolnak arról, hogy

Mannerheim tábornagy most már elegendő emberanyaggal rendelkezik

és emellett egyre újabb külföldi önkéntes különítmények érkezését várják Finnországba. Az olasz Garibaldi-légióhoz tömegesen érkeznek újabb jelentkezők. A légió első zászlóalja e hét végén útra kel Finnország felé. A Le Jour ér-

tesülése szerint a légióban összesen mintegy 6000 franciaországi olasz fog szolgálni.

ANGLIA HATALMAS MENNYISÉGŰ HADIANYAGOT KÜLDÖTT A FINNEKNEK

A londoni Reuter-ügynökség jelentése sze-

Az angol kormány döntő fontosságú lépésre készül

Londonból jelentik: A lapokban és a külügyminisztériumhoz közelálló körökben meglehetősen nyugatalanság volt észlelhető annak a bizonytalanságnak, sőt annak a drámai lehetőségnek következtében, amelyet Északkelet-Európa diplomáciai és katonai helyzete rejt magában. Egyes körökben nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az angol kormány nagyfontosságú kezdeményező lépésre szánja el magát néhány északi államban lévő kapcsolatait tekintetében.

Viipuri eleste nem bir katonai fontossággal

Párisból jelentik: Badoux nyugalmazott tábornok, Mannerheim tábornagy műszaki tanácsadója, aki nemsokára Finnországba utazik, a Temps brüsszeli tudósítója előtt figyelemre méltó kijelentéseket tett. A szovjet csapatok csupán a finnek első védelmi vonalának egy részét foglalták el. A finnek birtokában maradt vonal nagyszerű ellenállást biztosít számukra és korszerűleg van berendezve. A második védelmi vonalat Sarmin finn tábornok tervezte meg, aki francia katonai főiskolán végezte tanulmányait.

Viipurinak semmi katonai fontossága nincsen. A város eleste egyáltalában nem jelentené a karéliei csata elvesztését. A finn haderő március végéig bizonyára tartani tudja a második védelmi vonalat, feltéve, hogy kellő mennyiségű messzehordó ágyút és bombavető repülőgépet kap. Badoux kijelentette, hogy teljesen alaptalanok azok a szovjet jelentések, amelyek szerint az orosz csapatok az első Mannerheim-vonalban több, mint 400 erődítményt kerítettek hatalmukba. Az első vonalban, amelynek kiépítését Badoux tábornok személyesen irányította, mindössze mintegy 100 beton erőd-mű van.

SVÉDORSZAGBAN TÜZELNEK AZ IDEGEN REPÜLŐGÉPEKRE.

Stockholmból jelentik: Két svéd helyiség bombázása következményeképpen Nygrsn tábornok, az

Miről tárgyal Kopenhágában a három északi külügyminiszter?

Stockholmból jelentik: A Politiken jelentése szerint a skandináv-államok szombaton kezdődő külügyminiszteri értekezletén, amelyen dán, svéd és norvég külügyminiszterek jelennek meg, a következő kérdésekkel fognak foglalkozni:

1. Azokkal a súlyos kérdésekkel, amelyek elé az északi háború állította az északi semleges államokat.
2. A tengeri háborúval.
3. Az északi testvérnemzet elleni háborúval.
4. Gazdasági, pénzügyi és általában mindazon kérdésekkel, amelyek a háború kitörése óta felmerültek.

Hír szerint a tárgyalások arra irányulnak, hogy kidomorítsák a közös akció irányvonalát arra vonatkozólag, hogy elkerüljék a semleges északi államok nehézségeit. Úgy tudják, hogy a külügyminiszteri értekezletéről vasárnap adnak ki hivatalos jelentést.

Ne felejtse el, hogy egy üveg FERNET BRANCA a zóna területén csodákat művel.

rint Anglia Finnországnak az alanti hadianyagot küldte: 120 vadász és 24 bombavető repülőgépet, amelyek közül eddig 40—50 már Finnországba érkezett, 150 légharító ágyút, megfelelő municióval, 10 ezer tank elleni aknát, 50 ezer kézigranátot, 25 mozsárágyút, 100 darab gépfegyvert hozzávaló municióval, nagymennyiségű gyalogsági puskához szükséges municiót, 24 légvédelmi ágyút, 30 tábortábori ágyút, 4 darab hat tonnás tankot, 12 darab hat hüvelyes löveget megfelelő municióval, 10 darab háromhüvelyes mozsarat, gázárcsokot, gázvédelmi készülékeket, sátrakat, ruhákat, telefonokat, stb. (Rador.)

A párisi Figaro című lap jelentése szerint a finn kormány körvonalazta, hogy milyen arányú segélynyújtásra van szüksége. Elsősorban

500 vadász és bombavető repülőgépet kér, megfelelő számú pilótákkal.

A finn hadseregnek 100 ezer főnyi segélycsapata van sürgősen szüksége. Ezenkívül nagy mennyiségű lőfegyvert és lőszer, a hadműveletek folytatásához szükséges korlátlan hitelnyújtást, a polgári munkálatok ellátására külföldi munkás csapatok küldését és az egész világ erkölcsi támogatását kéri.

északsvédországi csapatok parancsnoka elrendelte a tüzelést minden olyan esetben, amikor repülőgép jelenik meg Svédország felett. (Rador.)

LEHETSÉGES-E KÖZVETITENI A HÁBORUS FELEK KÖZÖTT?...

Az angol alsóházban azt a kérdést tették fel, hogy nem volna-e célszerű a Népszövetséget vagy Roosevelt elnököt felkérni, hogy a finn— orosz konfliktusban közvetítést vállaljon. Buttler írásban válaszolta a következőket: A Szovjet, vagy finn kormányoknak nyitva áll az út, hogy közvetítőként meghívjanak vagy elfogadjanak egy harmadik szereplőt, ha úgy számítanak, hogy ez célravezető. Az angol kormánynak azonban nincs jogában, hogy egy ilyen harmadik felet felkérjen a két hadviselő állam közötti közvetítésre. (Rador.)

SCALA mozi

Szenzációs, grandiózus cirkuszfilm, gyönyörű felvételekkel

Varieté

A főszerepekben

Paul Hörbiger, Hans

Söhnker és Hertha Feiler

A legújabb híradó, rendkívüli felvételekkel a finn-orosz harctérről és a summai ütközetről

Német légi egységek sikeres repülése Franciaország felett

Összehívták a francia államtanácsot. Anglia háborús céljai változatlanok. — Ujabb hajóelsüllyesztések. Norvégia a Népszövetség elé viszi az Altmark incidenst

Párisból jelentik: Csütörtökön Lebrun köztársasági elnök elnöklete alatt államtanács volt. Daladier miniszterelnök részletes beszámolót adott a diplomáciai és katonai helyzetről. A minisztertanács ezután behatóan megvitatta a felmerült gazdasági kérdéseket. Guy la Chambre légügyi miniszter rendeletet terjesztett elő aláírás végett, amelynek értelmében Vuillemin tábornok annak ellenére, hogy betöltötte a törvényes korhatárt, továbbra is a légi haderő parancsnoka marad. (Rador.)

Miért cenzurálták ki Belisha angol miniszter cikkének egyes részét

Londonból jelentik: Woodburn munkáspárti képviselő az alsóházban arra kérte a kormányt, hogy nyilatkozzon az állapítsa meg háborús céljait. Ez a nyilatkozat a következőket foglalja magában: Angliának egyetlen célja, hogy kézzelfogható biztosítékot kapjon arra vonatkozólag, hogy

Németország visszavonja csapatait Ausztriából, Csehszlovákiából és Lengyelországból és hogy Németország lemond arról, hogy fegyverek segítségével terjeszkedjék.

Chamberlain válaszában kijelentette, hogy semmi okot nem lát fennforogni a kormány tagjai által eddig tett nyilatkozatok kiegészítésére, amelyekben Anglia megállapította háborús céljait.

Chamberlain felkérték, hogy nyilatkozzék arra vonatkozólag, hogy miért kellett Hore Belisha lapjában megjelent azon cikk több szakaszát cenzurálni, amely Finnország megsegítésére vonatkozott. A miniszterelnök nyilatkozata így hangzott:

— Hore Belisha úr cikkének bizonyos szakaszait nem találták helyénvalónak, bár azokban különösebb dolgok nem foglaltattak, legfeljebb csak arról lehetett szó, hogy Hore Belisha, aki nemrég Anglia külügyminisztere volt, aláírta a cikket és külföldön azt hitték volna, hogy ez a vélemény a kormány véleménye is. Halifax lord megkérte Hore Belishat, hogy módosítsa cikkének ezen szakaszait, de ő alkalmasabbnak találta, hogy cenzurán menjen keresztül.

INTERPELLÁCIÓK CHAMBERLAIN MINISZTERELNÖKHÖZ

Egy másik kérdésre Neville Chamberlain kijelentette, hogy a légitámadások bármilyen mértékűek is lennének, azok nem lehetnek túlságosan veszedelmesek, mert azok elhárítására igen nagy előkészületeket tettek és tesznek. Meg vagyok győződve, — jelentette ki a miniszterelnök, — ha a német légitámadások fokozódnának, a brit katonai repülő és a légvédelmi berendezések bizonyítékát fogják adni felkészültségüknek. Mac Govern munkáspárti képviselő kérdésére, hogy mi történt Stewens őrnaggyal és Best

Birói kinevezések és áthelyezések

A birói karban újabban ismét számos kinevezés és előléptetés történt. Barbulescu Gheorghe lugoji járásbíró saját kérelmére Oradeára helyezték át, Pasa Gheorghe cluji járásbíró a lugoji járásbírosághoz került, Halmagean Iuliu moldova-noui járásbíró Buziasra, Frazila Ioan carasi járásbíró pedig Recasra helyezték át. Ionescu Liviu carasi járásbíró saját kérelmére a timisoarai járásbírosághoz nevezték ki. Balea Valerian dolji bírót Oravitara helyezték át. Hasnas Constantin bucarestii járásbíró az oravitai törvényszék bírójává nevezték ki. Antonescu Valeriu câmpulungi járásbíró Biledre nevezték ki. Ciurezu Alexandru recasi járásbíró Oravitara törvényszéki bírónak nevezték ki. Trinca Aristid carasi járásbíró Bozovicira került. Todan Liviu timisoarai törvényszéki bírót Becleanba helyezték. Paica Ioan törvényszéki segédbíró a dettai járásbírosághoz került. Gyártás Istvánt, aki a cernautii egyetemen végezte a jogot, a timisoarai törvényszékhez segédbíróvá nevezték ki, míg Ciupe Iuliant, aki a cluji egyetemen végezte a jogot, hasonló minőségben a recasi járásbírosághoz nevezték ki.

kapitánnyal, kiket a németek 1939 novemberében a holland határról elraboltak, Buttler külügyi államtitkár az alábbiakat jelentette ki:

— Amennyire tudjuk, Stewens őrnagy és Best kapitány jelenleg Berlinben vannak. Sohasem volt szó arról, hogy ezek a tisztek a brit kormány nevében békejavaslatokat tegyenek. Felhatalmazásuk csak arra vonatkozott, hogy tudomásul vegyék német részről átadandó demarsokat és arra, hogy erre vonatkozólag jelentést tegyenek. Hogy ezek a német demarsok mire vonatkoztak, azt nem tudjuk, mert az angol tiszteket holland területről elraboltatta a német kormány. (Rador.)

FOKOZÓDIK A LÉGI TEVÉKENYSÉG

A német hivatalos jelentés közli, hogy a német légi haderő fokozott mértékben végzett felderítéseket az utóbbi napokban Kelet-Franciaország fölött. A felderítő repülőgépek az ellenséges légi erők támadásainak ellenére sem szenvedtek veszteséget. Ellenséges gépeknek német területek felé való haladását a német légi haderő megakadályozta.

A francia hivatalos jelentés közli, hogy keleten az ellenség egyik rajtaütését a francia csapatok visszaverték. Az egyik francia járőr két német altisztelet elfogott.

Londonból hivatalosan közlik, hogy Anglia északkeleti partjai mentén, a tenger felett, két német repülőgépet lelőttek.

Amszterdamból jelentik: Több angol repülőgép német terület ellen intézett támadásáról visszajövet, ártrepült holland terület felett. A léghárító ütegek elűzték a repülőgépeket.

EGY NAGY HOLLAND HAJÓ KATASZTRÓFAJA

Holland hajózási körökben nagy az aggodalom a Den Haag 8971 tonnás tartályhajó miatt, amelynek február 14-én kellett volna Rotterdamba érkeznie. A tulajdonos hajóstársaság leg-

utóbb a Lizard foktól 400 tengeri mérföldnyire kapott értesítést a hajóról.

A Den Haag hajó tulajdonosai tegnap este táviratot kaptak Londonból, amely jelenti, hogy a hajó 16 főnyi legénysége a kapitánnyal együtt útban van London felé. Egyéb részlet hiányzik.

Ujabb jelentés szerint a hajó aknára futott és elsüllyedt.

A brit admirális jelentése szerint a megtorpedózott Darling hadihajóval együtt a legénység 156 tagja a parancsnokkal együtt elpusztult. (Rador.)

A 2464 tonnás Steinstadt nevű norvég hajó tizenegy menekült matrózát öt napos vergődés után az ír partok közelében megmentették. A matrózok egy kis bárkán tették meg az öt napos tengeri utat étlen, szomjan. Hajójukat a múlt hét csütörtökén az Atlanti Óceánon megtorpedózták.

A hajó kapitánya és 17 tagja hiányzik.

A 4720 tonnás Lanstag nevű norvég hajó 28 menekült matrózát ma szintén partraszállították. A hajótörötteket egy angol hajó mentette meg.

A nagy amerikai lapok értesülése szerint a norvég kormány közölte a német kormánnyal, hogy az Altmark tovább utazása elé nem gördít akadályokat. Washingtonban úgy tudják, hogy Norvégia semlegessége megsértésének ügyét a Népszövetség elé kívánja terjeszteni.

NORVÉGIA A HÁBORÚ KEZDETE ÓTA 44 HAJÓT VESZÍTETT

Londonból jelentik: Egy halászhajó szerdán a Firth of Forth öbölben aknazóna felé haladt. A parti üteg parancsnoka több figyelmeztető lövést adott le, hogy a hajót megállásra intse. Véletlenül az egyik lövedék a víz felszínéről visszapattant, majd több háztetőt átütött és behatolt egy házba, ahol egy asszony és egy gyermek megsebesült. A hivatalos jelentés megállapítja, hogy a parancsnok figyelmeztető lövései egy hajó egész személyzetét megmentették. (Rador.)

A Német Távirati Iroda egy francia hírszolgálati ügynökségnek azon nyilatkozatával kapcsolatosan, hogy a németek nemcsak a skót partok mentén, hanem norvég territoriális vizeken is megtámadtak volna hajókat, közli, hogy a német repülő norvég vizeken hajók ellen támadást nem intéztek. Az ilyen hírek politikai színezeete egészen nyilvánvaló. (Rador.)

Newyorkból jelentik: Az Antonio Delfino 13589 tonnás hajó német zászló alatt útra készen áll Bahia kikötőben 1 millió dollárt érő rakománnyal. (Rador.)

Norvégia a háború kezdete óta 44 hajót 160 ezer tonna ürtartalommal veszített. Az elsüllyesztések következtében 327 norvég tengerész halt meg. (Rador.)

AZ ANGOL ELLENZÉK VEZÉREI FRANCIAORSZÁGBA ÉRKEZTEK

Párisból jelentik: Szerda délután a lebourgeti repülőterre megérkeztek Attlee őrnagy, Walton és Noel Baker angol képviselők, a munkáspárt nemzetközi titkárai, valamint Ayston Gould asszony. Az angol delegátusok részt vesznek a francia-angol szindikalista bizottság harmadik ülésén, amelyen Leon Blum is megjelent. (Rador.)

Ezernégyszáz új állampolgár Timisoaran

Városunkban — mint arról többször is megemlékeztünk — számosan jelentkeztek az állampolgársági jegyzékbe való utólagos felvételre. A város eddig három jegyzéket terjesztett a belügyminisztérium elé olyanokkal, akik az összes feltételeknek megfeleltek, amelyek az állampolgárság elnyeréséhez szükségesek. A negyedik lista elkészítéséhez a jelentkezésnek január 31-én történt lezárása után fogtak hozzá és azt a közeljövőben küldik el a belügyminisztériumba. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a belügyminiszter a Timisoara város által előterjesztett három névjegyzékben foglaltaknak ál-

lampolgárságát elismerte. Az első névjegyzékben hatszázöt, a másodikban négyszázhetvenhárom és a harmadikban háromszázhetvenhárom név szerepel. Timisoaran tehát összesen ezernégyszázötvenegy új román állampolgár van. Az illetők egyelőre a hivatalos lap közleményével igazolják állampolgárságukat. A város közigazgatási ügyosztálya csak a jövő hónap közepén kezdi meg az állampolgársági bizonyítványoknak az új állampolgárok számára való kiadását. Az állampolgársági bizonyítvány kiadását kérvénnyel kell kérelmezni.

CAPITOL MA A POLLO

BETTE DAVIS

a legújabb nagyszerű filmjében

AZ ÜREG LEÁNY

Nagy társadalmi dráma. — Szereplők: MIRIAM HOPKINS, GEORGE BRENT

A KANADAI BRIGÁD

Végig izgalmas, eseménydús film, csodálatos természeti felvételek Kanada vidékéről.

A főszerepekben: **DICK FORAN**
GLORIA DICKSON **GALE PAGE**

A Népkisebbségi Ujságíró Egyesület cluji közművelődési előadásorozata

Clujról jelentik: Az itteni római katolikus főgimnázium dísztermében ünnepélyes keretek között nyílt meg az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságíró Egyesület cluji csoportjának közművelődési előadás-sorozata. A közönség sorában ott voltak a város társadalmának vezető egyéniségei. A hivatalos köröket Radianu sajtóügyi miniszter, Bornemisa Sebastian dr. főpolgármester, a román ujságírókat Albu Cornel, a „Timpul” cluji munkatársa képviselte.

A megnyitó beszédet Nyiró József, a cluji csoport díszelnöke, a Keleti Ujság felelős szerkesztője tartotta, költői szépségű szavakkal világítva meg azt a gyilkos, idegölő munkát, amelyet az ujságíró végez, a szerkesztőség falain belül és kívül, az események elseprő sodrában. Ebben a nehéz munkában, egyre inkább elhatalmasodik az ujságíróban az isteni parancs mélységesen meleg emberisége és fajaért, az emberiségért rettegve, azon igyekszik, hogy eltompítsa a pusztulás színeit a szépet áhítók előtt. Ebből a vágyból fakadt a közművelődési előadás-sorozat terve is.

Utána Bornemisa Sebastian dr. román, majd magyar nyelven Radian sajtóügyi miniszter és a maga nevében meleg szavakkal üdvözölte a helyi ujságírócsoport bátor és emelkedett szellemű kezdeményezését.

Majd Teleki Ádám emelkedett szólásra és a Magyar Népközösség elnökének, Bánffy Miklós grófnak üdvözlését tolmácsolta. A Népkisebbségi Ujságírószervezet elnökének, Sárkány Gábornak nevében Ligeti Ernő dr. mondott beszédet. Az üdvözléseket Végh József szerkesztő, a helyi csoport elnökének beszéde rekesztette be, aki köszönetet mondott a szónokoknak és a megjelent közönségnek.

A hallgatóság lelkes tapssal ünnepelte az előadókat és a tolmácsoló művészeket: Fényes Alicet, aki Reményik Sándor, Áprily Lajos és Kádár Imre verseiből adott elő művészetének finom színkálájával, B. Zsembery Elvirát, a kiváló zongoraművésznőt. Nagy ünnepelésben részesítette a közönség a régóta hallott Forgács Sándort, a kitűnő drámai művészt, aki Goga Octavian két versét, A. Cotrus egyik költeményét, valamint Jékeli Zoltán és Dsida Jenő gyönyörű elégiáit adta elő az igazi művész átérzésével.

Nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség Kelemen Lajosnak, a Magyar Tudományos Akadémia tagjának, a nagyszerű történésznek, a házsongárdi temető nagy halottjairól elmondott megemlékezését. A rendkívül értékes előadást hosszantartó tapssal jutalmazta a közönség.

A Népkisebbségi Ujságíró Egyesület közművelődési előadásorozatának megnyitóját beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A második előadás egy hét múlva, február 27-én lesz.

FELHÍVÁS!

Az állami intézetek kívül 48 vak és azok családja nevében apellálok timisoarai polgártársaim jószívűségére és megértésére. Ezen szerencsétlen emberek nem kéregetésből akarnak élni, hanem becsületos munkával, kosár- és székfonással, továbbá háziipóki készítésével igyekeznek megkeresni mindennapi kenyerüket. Feltétlenül tiszteltreméltó eme szegény világtalanok igyekezete, amellyel a társadalom hasznos, termelő tagjai közé kívánnak sorakozni, — sajnos azonban, munkájuk eredménye igen kicsi, jövedelmük oly csekély, hogy még a letminimum egy hányadát sem fedezi.

Nem szabad tehát ezen törekvő, szerencsétlen embereket sorsukra bízunk, hanem emberbaráti kötelességünk melléjük állani, ügyüket felkarolni és ezért fordulok Timisoara nagyközönségéhez azon kéréssel, hogy az intézetek kívül élő vakok egyesületébe pártolótagként belépni szíveskedjenek. Nem kérek jelentős összegeket, ki-ki tehetségéhez képest 5-től 20 leies havi tagdíjjal járuljon hozzá eme 48 család megélhetéséhez. Ezen kis összeg hiányát bizonyára nem érzi, viszont megélhetési lehetőséget nyújt vele negyvennyolc családnak!

A városi villanyművek inkasszánsai nagy megértést tanúsítanak eme szerencsétlen embertársaink sorsa iránt és annak enyhítéséhez a maguk részéről is hozzá akarnak járulni, miért is a nemes célra való tekintettel készségesen vállalták a pártoló tagok akvirálását és a tagsági díjak inkasszóit is, hogy emberbaráti kötelességüknek ilyen formán tegyenek eleget. A hozzájuk befizetett összegeket a vakok nevében nyugtázzák.

Procháska Ede

A lengyel összeomlás tulajdonképpeni okai

Az új elméletek szerint a terület döntő fontosságú a modern háboruban

Nyugaton a második hideghullám rendkívüli gyorsasággal dermesztette meg az éppen megélénkülően levő katonai mozgást. A finn fronton, úgy látszik, nem törődnek hóviharral, az orosz csapatok egymást érő rohamai több, mint két hete egy órára sem szünetelnek s indokoltá teszik azt az egyre gyakrabban felbukkanó következtetést, hogy ezzel az offenzívájukkal komoly sikereket akarnak kiereszkölni, bármibe kerüljön is. A diplomáciai világban ismét nagyszabású mozgás tapasztalható, de semmi előjelét nem lehet tapasztalni annak, hogy ez a tevékenység sokszor beharangozott tavaszi offenzívák kikapcsolására vagy akár csak elhalasztására alkalmas lehetne.

A LENGYEL TANULSÁG

A hónapokig tartó várakozás, az előkészületnek váratlanul hosszú időszaka nemcsak arra adott alkalmat a szembenálló feleknek, hogy végsőkig tökéletesítsék felvonulásukat, anyaggyűjtésüket, hogy a végső határig mozgósítsák hadiiparukat, hanem arra is, hogy

igyekezzenek levonni az eddigi tapasztalatokból a lehetséges következtetéseket.

Mint hogy pedig a szó igazi értelmében vett nagyszabású katonai akció, gyors eredményekre vezető mozgóháború csupán Lengyelországban volt, különös érdeklődésre tarthat számot az a tanulmány-sorozat, amely a francia külügyminisztériumhoz közel álló Le Temps katonai rovatában jelent meg.

Ezek a cikkek, amelyeknek szerzőjét általában a francia nagyvezérkar köreiből szokták keresni, azzal a témával foglalkoznak, hogy mi okozta a vá-

ratlanul gyors lengyel összeomlást s hogy mennyiben lehet hitelt adni azoknak a világszerte szállongó mende-mondáknak, amelyek a történelemért való felelősség legnagyobb részét a lengyel hadvezetésre akarják hárítani.

A francia álláspontot jelentő közlés szerint a világ közvéleményében általánosan az a felfogás jutott tulsúlyra, hogy a lengyel vezérkar alapvető hibát követett el akkor, amikor a háború kitörésének percétől kezdve nem adta fel azt a területet, amelyet a német birodalom részei és Szlovákia harapofogó-szerűen vettek körül. Ez a vélemény azt hangoztatja, hogy az amúgy is védekezésre utalt lengyeleknek azonnal a Visztula—Bug-vonalon kellett volna felállniok, mivel amúgy sem lehetett kilátásuk arra, hogy a majdnem kétezer kilométeres határon sikerrel vehessék fel a harcot. Különösen kilátástalanná tette a határvédelmet az a körülmény, hogy

Lengyelországnak nem voltak határerődjei, még kevésbé állt rendelkezésére összefüggő erődrendszer és a határon sehol sem támaszkodhatott természetes védelmi vonalakra.

Azt, hogy Lengyelország hús esztendő alatt nem tudott a német határok mentén erődvonalat építeni, tökéletesen megmagyarázza a pénzügyi helyzet. Egy 1800 kilométeres Maginot-vonal kiépítése, különösen, ha hiányoznak a természetes támpontok, olyan összeget emésztett volna fel, amelyet a lengyel állam semmi körülmények között nem tudott volna mozgósítani. A Maginot-vonal, amelynek megépítése olyan nagy erőfeszítésekbe került Franciaországnak, mindenestül csak 350 kilométer és még ennek is éppen a fele a Rajnára, mint természetes akadályra támaszkodik.

Hadi elmélet és gyakorlat

Az elmúlt világháború előtt, mondja a francia szakértő, az lett volna a természetes, ha a lengyelek azonnal feladják területüknek német harapofogóba eső részét és tényleg a Visztulát jelölik ki végső védelmi vonalnak. A katonai elmélet 25 év előtt még nem tulajdonított semmi jelentőséget a területnek; a győzelem érdekében könnyű szívvel engedett át bármilyen nagy országrészeket az ellenség hadainak. Azóta kiderült, hogy

a terület döntő fontosságú tényező a modern háborúban,

mert hiszen a harcoló seregek ellátásának, felszerelésének, utánpótlásának nélkülözhetetlen és pótolhatatlan alapja. A Visztula-vonal védelme azt jelentette volna, hogy a lengyel vezérkar előre gyors vereségre ítéli önmagát, mert a német harapofogóba eső területen fekiüdtek az ország szinte összes gazdasági értékei, a bányák, gyárak, hadiüzemek, amelyeknek elvesztése után remény sem lehetett volna a védekezés sikeres folytatására.

AZ ELKESETT LENGYEL MOZGÓSÍTÁS

Kétségtelen, hogy a varsói illetékes köröket meglepte a háború gyors, minden átmenet nélküli kitörése. Az utólagos tapasztalatok azt mutatják, hogy a lengyel hadsereg mozgósításához több, mint két hétre lett volna szükség. Ennek ellenére az általános mozgósítást csak augusztus 31-én rendelték el, szeptember 1-én pedig a német motorizált hadtestek már mindenütt átlépték a határt és a német légiflotta már bombázta a lengyel repülőtereket. Ez a késés magyarázza, hogy a határra elméletileg felvonultatott öt lengyel hadsereg között volt olyan, amely a gyakorlatban mindössze egy tartalékadosztályból állt.

Ennek semmi kilátása nem lehetett a nagy erővel támadó német páncélosokkal szemben, s így a front szinte az első pillanattól kezdve át volt karolva. A lengyel tervek szerint a főparancsnok közvetlen rendelkezésére a Radom—Kielce-vonalon tizenkét hadosztálynyi főtartalékot kellett volna összevonni.

Ez a főtartalék a hadjárat egész ideje alatt nem tudott megalakulni.

Néhány hadosztály beérkezett, mások egyszerűen elporlottak a német előretörésben.

Hozzájárult az összeomláshoz az a körülmény, hogy a legfőbb lengyel hadvezetés csak 1939-ben kezdte meg a légvédelmi és páncéltörő ágyúk tervszerű beszerzését. Elvileg minden ezrednek kilenc tanktörő ágyúval kellett volna rendelkeznie, a gyakorlati helyzet az volt, hogy a tényleg harcoló csa-

patoknál helyenkint három ágyú állt egy ezred rendelkezésére, helyenként egy sem. A légvédelmi tüzérség gyakorlatilag egyáltalában nem volt, a német légiflotta kétszer 24 óra alatt a helyzet urává tudott lenni. Ilyen körülmények között, mondják a franciák, természetes, hogy a jól felszerelt és jól vezetett német páncélos hadtestek gyors és döntő sikert értek el.

CORSO mozi

Ma kerül bemutatásra az idény legszebb premierje:

Huckleberry

Finn kalandjai

a főszerepben

Mickey Rooney-val

Mark Twain regénye után készült ez a film, amely ifjúkorunk legszebb emlékeit idézi. Huckleberry Finn szegény gyermek, aki nem ismerte anyját, apja pedig haszontalan ember. A fiú hihetetlen bátorsággal megküzd az élet nehézségeivel és a néző vele együtt izgul és örül

A Paramount-híradó premierje!

D. u. 3 órakor 17 leies helyárrakkal:

Orgonavirágzás

Az Auschnitt bünper tárgyalásának izgalmai

A vádlott szívósan védekezik. Az elnök kioktatta az egyik védőt a törvények ismeretére

Bucurestiből jelentik: Az Auschnitt-bünper főtárgyalása változatlan érdeklődés mellett folyik és a szenzációra éhes közönség nap-nap után zsúfolásig megtölti a hatalmas termét. Az unalomnak leghalványabb jelét sem lehet látni, bíró, ügyvéd, közönség és vádlott egyformán feszült figyelemmel kíséri a nem mindennapi bünper minden fázisát. Az általános érdeklődés középpontjában természetesen Auschnitt áll, aki szinte csodálatra méltó energiával tartja magát és a legbonyolultabb pénzügyi kérdésekben is nyomban válaszol. És bár pontosan megmondja, hogy tíz esztendővel ezelőtt miért, vagy milyen körülmények között kötött a Resita bizonyos szerződést, egyes kérdésekre, amelyek legfeljebb két-három évre nyulnak vissza, egyszerűen kijelenti, hogy nem emlékszik. Sokszor idegesen viselkedik, leginkább azonban nyugodt és szája szögletében kissé gúnyos mosollyal figyel a vád és védelem eléggé sűrűn történő összecsapásait.

A bünper negyedik tárgyalási napján az elnök közölte, hogy a bíróság elutasította a védelemnek azt a pergátó kifogását, hogy

a jelenlegi perben a Max Auschnitt ellen megindított devizakihágással kapcsolatban a közvagyon védelméről szóló törvény nem alkalmazható.

Ezután Asnavorian Hurmuz ügyvéd, a Resita-művek jogi képviselője, a kérdések valóságos pergőtüzét zúdítja Auschnitttra. Az ügyvéd arra igyekszik világosságot deríteni, hogy a vádlott miért adott jelzálogbiztosítékot a Steg-társaság részére jelzálogmentes tartozásra és ezzel szemben milyen előnyt biztosított a Resitának.

A snavorian ügyvéd: Olyan egyezményt írtak alá, hogy esetleges nézeteltérés esetén bécsi döntőbíróság ítélkezik. A vádlott hogyan lehetett bele ilyen feltételbe?

Vádlott: A hitelező idegen cég volt és az akkori viszonyok között a hiteleket rendkívül nehezen lehetett megszerezni. Egyébként a kereskedelemben szokásban volt, hogy hasonló esetekben a döntőbírói eljárást a hitelező országában folytatják le. A Resita különben már öt évvel ügyvezető igazgatóvá történt kinevezésem előtt, valamennyi külföldi céggel kötött megállapodásába ezt a klauzulát bevette.

Itt Melinte ügyvéd, Auschnitt egyik védője hirtelen közbeszól:

Ne válaszoljon többé ilyen kérdésekre, mert ezekről nem esik szó a vádiratban.

Most az elnök szól közbe: Melinta ügyvéd úr, kénytelen vagyok ismételtén megállapítani, hogy Ön nem őrzi meg a szükséges nyugalmat.

A két ügyvéd közötti szócsata azonban az elnök közbelépése ellenére is tovább tart és bár Nicoresteanu elnök hevesen rázza a csengőt, még jól hallatszik Melinte ügyvéd hangja, amint ezt kiabálja ellenfelének:

— Auschnitt úr nagyon is előzékeny, hogy válaszol Önöknek.

Elnök: Ezúttal már harmadszor kell azt a megállapítást tennem Melinte ügyvéd úr, hogy Ön nem őrzi meg a kellő nyugalmat!... Ilyen körülmények között a bíróság kénytelen Önt figyelmeztetni, hogy ennek a viselkedésnek megismétlődése esetén a büntető perrendtartás 297-ik szakaszát fogja alkalmazni...

Melinte ügyvéd indulatosan megjegyzi: Nem ismerem ezt a törvényszakaszt!

Elnök: Kérem, legyen szíves máskor előzetesen elolvasni. Ezzel igazán szolgálatot tesz nekünk.

A védő kezébe veszi a törvénykönyvet, fel lapozza az említett szakaszt, majd néhány pillanat múlva felemelkedik helyéről és ezeket mondja:

— A 297-ik törvénycikk rendelkezései a tárgyalóteremben tartózkodó közönséggel nem pedig velem szemben alkalmazható, elnök úr...

Elnök: Ez Önre is vonatkozik és amennyiben megjegyzéseit megismétli, úgy nyomban alkalmazni is fogom...

Az incidens nagy nehezen véget ér, azonban Asnavorian ügyvéd további kérdéseit egyre megszakítja a védelem nyolc ügyvédje közül hétnek minduntalan megismétlődő csodálkozó és tiltakozó megjegyzése. A védőügyvédek közül csupán Mircea Djuvara tanár, volt igazságügyminiszter az, aki csendesesen ül helyén és szinte előkelő nyugalommal figyeli a tárgyalás izgalmait. Végül is délután félhat óra tájban a

magánvadás kérdés-özöne befejeződik és ekkor az ügyészt szólítja fel az elnök, hogy ha akar, intezzen kérdéseket a vádlotthoz.

— Igaz az, hogy Veidt urat 120.000 leies havi fizetéssel alkalmazták a Metalunit vállalatnál? — kérdezi az ügyész.

A kérdésre, — amelynek az volt a célja, hogy kimutassa, miképpen sikerült a Titan-Nadrag-Calan-nak a romániai vékonylemez gyártásnak monopóliumát megszerezni. — Auschnitt nem válaszolt. Helyette ismét Melinta védőügyvéd ugrik fel helyéről:

— Honnan tudja ezt ügyész úr? Bentoiu ügyvéd (magánvadás): Joga van, sőt kötelessége ezt tudni!

Ügyész: Ez természetes. Mert ha a törvényszék csak arról vehet tudomást, ami a vádiratban van és ha a magánvadás képviselői szintén csak azokkal a tényekkel foglalkozhatnak, amelyeket a már említett vádirat magába foglal, úgy nekem, a vádhatóság képviselőjének, jogom van minden olyan körülményt kivizsgálni, amely a vádlott tevékenységével összefüggésben áll, amit különben az is igazol, hogy a vádat bármikor kiterjeszthetem!

Valentin Georgescu ügyvédnek, a Banca Nationala képviselőjének arra a kérdésére, hogy a vádlott milyen módon nyerte el a Banca Nationala hozzájárulását a szükséges devizák megszerzéséhez, Auschnitt így válaszol:

— Elnök úr, 1925-től a mai napig páncél-szekrényemben többszáz ezer francia frank, né-

hányezer dollár, angol font, holland forint és egyéb hasonló devizák voltak.

Auschnitt kihallgatása ezzel befejeződött. Mielőtt a negyedik napi tárgyalást lezárnák, Radu Rosetti ügyvéd kéri a törvényszéktől, rendelje el annak az okmányoknak elhozatalát a Resitatól, amelyről azt állítják, hogy a vádlott meghamisította. A kérésnek a bíróság helyt adott.

Az Auschnitt-per szerda délutáni, illetve ötödik napi tárgyalásán Nicoresteanu elnök bejelentette, hogy a törvényszék elutasítja a védelemnek a per kettéválasztására irányuló kérelmét, vagyis azt, hogy külön tárgyalják le a deviza-, és külön a Resita-ügyet. Hasonlóképpen elveti azt az előterjesztést is, hogy ne alkalmazták a közvagyon védelméről szóló törvény szakaszait. A továbbiakban közölte az elnök, hogy helyt adott az országban tartózkodó és újabban bejelentett tanuk megidézésére, de ugyanakkor elutasították a külföldön élő tanuknak diplomáciai úton való kihallgatását.

Ezután megkezdődtek a tanukihallgatások. Elsőnek Strass Gusztávot, majd Aronovics Iosifot és Rosin Constantint hallgatták ki. A vallomások arra vonatkozóan hangzottak el, hogy milyen körülmények között találták meg a devizákat és okmányokat Strassnál, amelyeket az utóbbi két tanu helyezett el nála. Miután megállapítást nyert, hogy Rosin és Aronovics a tárgyaláson olyan vallomást tettek, amelyek a vizsgálóbíró előtt történt kihallgatásukkal homlokegyenest ellenkeznek, az ügyész kérte a bíróság elnökét, hogy

mindkettőjük ügyét tegye át az ügyészséghez,

ahol majd döntenek afelett, hogy hamis tanuzás címén az eljárás megindítható-e ellenük.

A szerda délutáni tárgyaláson egyébként Mircea Manolescu ügyvéd bejelentette, hogy a Resita 498 millió 519 ezer 713 lei kártérítést követel.

Sidorovici országőr főparancsnok lelkes bucsuztatás után elutazott Rómából

A pályaudvaron éltették Romániát és az ura'kodót

Rómából jelentik: Kedden este az Ambassador szállodában a kultuszminiszter és neje díszbédet adott Sidorovici országőr parancsnok tiszteletére. Az ebéd után a kultuszminisztérium dísztermében válogatott társaság előtt ismét romániai filmfelvételeket mutattak be. Amikor Carol király és Mihai nagyvajda képeit vetítették, az egybegyűlt közönség hosszasan éltette az uralkodót és a trónörökösöt. Bemutatták azokat a felvételeket is, amelyek Sidorovici olaszországi látogatásáról készültek, valamint az olasz ifjúság nevelésére vonatkoztak.

Szerdán délelőtt Sidorovici meglátogatta a Róma melletti filmvárost és a román kollégiumot, ahol ezidőszent Nicolae dr. blaji metropolita, mint vendég tartózkodik. Délután 2 órakor a Forum Musolinin Mutti miniszter búcsúbédet adott. Ebéd után az olasz ifjúság úszóversenyét nézte végig. Sidorovici és a román delegáció tagjai börtokban töröket kaptak, amelyekre a fasiszta parancsnokok nevei voltak bevésve. Két fiatal, 10 éves halilla román nyelvű beszédben jó utat kívánt és egyben az olasz

ifjúság üdvözlését tolmácsolta. Este 7 órakor Sidorovici országőrparancsnok a román nemzethez és a román ifjúsági szervezetekhez rádióüzenetet intézett és ebben beszámolt azokról a benyomásokról, amelyek olaszországi utazása során szerzett. Hét óra 40 perckor az olasz hallgatók számára tartott beszédet. A román küldöttség 23 óra 25 perckor utazott el Rómából Velencébe keresztül Romániába. A pályaudvaron Mutti miniszter és a fasiszta párt Romániában tartózkodó vezetői, a követség személyzete és nagyszámu közönség volt jelen. Elindulás előtt Sidorovici még egyszer kifejezte Mutti miniszter előtt csodálatát a Duce műve iránt és köszönetét azért a figyelmes és megható fogadtatásért, amelyben ő és a román küldöttség tagjai részesültek. Amikor a vonat elindult, kihajolt az ablakon és így kiáltott vissza:

Evviva Italia! Evviva il Duce! A pályaudvaron összegyűlt közönség válasza így hangzott: Evviva la Romania! Evviva il Re! (Rador.)

Gróf Bánffy Miklós meglátogatta a Magyar Népközösség fővárosi tagozatát

A Népközösség közbejárására több magyar bírót neveztek ki

Bucuresti tudósítónk jelenti: Gróf Bánffy Miklós, a Magyar Népközösség elnöke, aki jelenleg a fővárosban tartózkodik, kedden este első ízben látogatott el a Magyar Népközösség bucaresti tagozatának helyiségeibe. Amikor Bánffy Miklós gróf odaérkezett, az intéző bizottság éppen ülést tartott a tisztikar jelöléseinek megejtésére. A jelenlévők az országos elnököt nagy lelkesedéssel fogadták és Papp Béla dr. tagozati elnök a bucaresti magyarság nevében meleg szavakkal üdvözölte. Bánffy Miklós gróf megköszönte az üdvözlést, majd kifejtette, hogy a magyar népközösségi szervezkedés milyen nagy fontossággal bír. Rámutatott arra, hogy

ha a magyarság vezetői köré tömörül, úgy eredményes munkát tud kifejtetni.

Végül hangoztatta, hogy jelenlétével nem akarja befolyásolni az intézőbizottsági jelöléseket.

A Magyar Népközösség központi vezetősége emlékiratban kérte az igazságügyminisztert, hogy a magyarlakta területekre magyar bírót nevezzen

ki. Az ország igazságügyi szolgálatában most bekövetkezett változások során a következő magyar bírót neveztek ki: Lukács László dr.-t Clujra, Mihályfalvy Miklós dr.-t Ciuc Sanmartinra, Gál József dr.-t Ardudra, Dóczy Zoltán Gedeont Crasnara és Gyárfás Istvánt Timisoarara.

A Népközösség cluj-i helyi tagozata emlékirattal fordult a kormányzóhoz, amelytől kérte, hogy a légvédelmi előadásokat a jövőben magyar nyelven is tartsák. A helytartóság ígéretet tett a kérelem kedvező elintézésére.

Február 27-én

Rófehérke és a 7 törpe

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak: egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Megyek tovább...

Ködös, téli estén megyek tovább egyedül.

Körülöttem sáros, piszkos hó, a ködben, vagy bennem
Tájasok, könnyek, mérték, újra és örökre.
Lassan, meg-megállva,
nereven nézek a semmibe.
Utánam jön, kísért egy köd-alak
és követ mindenrová.
Félek.

A csöndben a szívem remeg,
nem ritmusra már, csak furcsán,
félve, nagyokat dobogva néha.
Valami mintha belémkorkolna
s piros vérem kifróccsenna
a sáros-piszkos hóra...

és megyek tovább vértelen szívvel,
cserepes ajkkal, könnyes szemmel,
sóhajjal, mértéktel s a kísértő köd-alakkal.
... Mindez talán csak fantázia.

A köd-alak és magam is...
Mereven, csupasz faágak, galyak merednek
kúszán, szomorún a ködbe.

Jó lenne behullani a piszkos hóba, sárba.
kődbeveszni, bele a téli éjszakába,
az ürbe esni, szétzuhanni,
önmagamtól külön-válva
elmúlni a semmibe. —

Elmúlni? Ha elmúlok, a létem akkor
nem lehet fantázia, akkor: vagyok!
Vagyok? Vajjon való-e minden,
amit én valónak gondolok? —

Vagy én vagyok csak a semmiben egyedül?
Való-e a köd-alak, mely elkísér mindenütt?
S ha elmúlok, mi múlik el velem?

Elmúlik-e, mi bennem
könyveket és dalt fakasztott,
miértet kérdezett, sóhajjt lehelt,
fájást és bánatot adott?

Elmúlik-e a köd és a köd-alak?
Vagy ha minden fantázia,
akkor én, EN miért vagyok?

... Megállok a folyó-hidon
és nézem az úszó, havas jégtáblákat.

Hullnak a könnyeim, behullnak a folyóba
és viszi a víz tovább, tovább...

A parton jegenyék állnak.
Fáj nézni a folyóba fagyott szomorúfüzek ágait...
Bámulom a ködbevesző folyót
és öntudatlanul elindulok...

Egyedül a köd-alakkal,
könyvekkel, fájjal, mértéktel,
cserepes ajkkal, vértelen szívvel
megyek tovább...

KRISTÓF MÁRTA.

— Rockefeller 100.000 dollárt adott a fiainak. New Yorkból jelentik: John Rockefeller száz ezer dollárt adományozott a finnek megsegítésére alakult amerikai bizottságnak.

— Angol kémek svéd bíróság előtt. Stockholmból jelentik: Az itteni törvényszék tegnap tartott tárgyalást három elfogott angol alattvaló ügyében, akikről a nyomozás megállapította, hogy az Intelligence Service szolgálatában álltak. A vizsgálat megállapításai szerint Svédországot az angol kém szervezet egész hálózata árasztotta el.

— Hétfőn érkezik Summer Welles Európába. Rómából jelentik: Summer Welles helyettes amerikai külügyi államtitkár a Rex nevű olasz óceánjáró fedélzetén hétfőn Nápolyba érkezik. A News Chronicle levelezője jelenti, hogy a Szentszék londoni, párisi és berlini képviselői útján érdeklődött Summer Welles útjának kilátásai felől. A Szentszék azt a választ kapta, hogy a három fővárosban általában időszerűtlennek tartják az amerikai kiküldött mostani tárgyalásait. A Vatikán madridi követe is érdeklődött a spanyol kormánytól, ahol Franco azt a választ adta a kérdezősködésközésre, hogy kész a Szentszék békéltető lépéseit támogatni, de meg kell vizsgálni valamennyi állam, köztük Spanyolország követeléseit is.

— Mandzsúria császára meglátogatja a japán császárt. Tokióból jelentik: A mandzsú császár május elején Tokióba látogat, hogy személyesen fejezze ki szerencsekívánatait a császárnak, a japán császárság 2800 éves fordulójának megünneplése alkalmából. A mandzsú császár egy hetet tölt el Tokióban, mint a japán császári család vendége és onnan tovább utazik Jokohamába, a szent szekrények megtelítésére.

— Négy lengyel halálra ítélték. Berlinből jelentik: A lengyel területen működő egyik különbíró négy lengyel férfit halálra ítélt, akik a szeptemberi németellenes üldözések során követtek el bűntényeket. Közülük ketten behatoltak egy jómódú német gazdálkodó tanyájára és fegyveres fenyegetésekkel elrabolták a pénzt és ékszereit, majd magukkal hurcolták a gazdálkodó fiatal fiát, akinek azóta nyomavesztett. A másik kettő pedig magánosok ellen erőszakoskodásokat és uccai rablásokat követett el.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) Ma este Timisoarára érkezik Sidorovici Teofil országfőparancsnok. Olaszországi útjáról visszatérően Sidorovici Teofil országfőparancsnok ma, pénteken este átutazik városunkon. Az országfőparancsnok Jugoszlávia felől ma este kilenc óra húsz perckor érkezik meg a IV. kerületi pályaudvarra és itt ünnepélyesen fogadják. A timisoarai futballkerület vezetősége kéri a timisoarai sportegyletek vezetőit, hogy teljes számban jelenjenek meg este kilenc órakor az állomáson és ezenkívül legalább még öt játékos is vegyen részt a legfelső sporthatóság vezetőjének ünnepélyes fogadtatásánál.

(—) Megszüntetett adóbírság. A detai Prochaska-féle furnirgyár az elmúlt évben kitermelés céljából bérbe vette az államtól a berzascai erdőt. Erről tudomást szerzett az oravicei pénzügyigazgatóság, amely nyolcezer lei bírsággal sújtotta a céget azzal az indoklással, hogy az erdőkitermelés után nem tett adóvallomást. Fellebbezés folytán az ügy az oravicei törvényszék elé került, amely megsemmisítette a bírságot és megállapította, hogy minden vállalat a székhelyén nyújt be adóvallomást, ezenkívül a gyár a fát nem kereskedelem céljaira termeli ki, hanem azt feldolgozza. A kincstár a döntés ellen fellebbezést jelentett be, amelyet tegnap tárgyal az ítélőtábla. A fellebbezési bíróság is elfogadta a törvényszék döntését és ezért a fellebbezést elutasította.

— Sikasztás vádja alól felmentett községi bíró. Pascu Florea, az arad megyei Dudesti község bírja ellen több lakos feljelentést tett, hogy a község pengéből közel hétezer leit elikkasztott. Az arad megyei prefektúra vizsgálata alapján az ügy az aradi törvényszék elé került, mert a bíró az általa kezelt pénzalapok ellenőrzése alkalmából hat-ezerhatszáz leiel nem tudott elszámolni. A községi bíró a pénzt időközben megtérítette és az aradi törvényszék azután felmentette a vád alól. A timisoarai ítélőtábla tegnap megerősítette az elsőfokú ítéletet.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Pénteken, február 23-án a következő gyógyszerházak tartanak éjszakai szolgálatot:

I. kerületben a Reg. Ferdinand úton levő Salva-tor gyógyszerház.

II. kerületben a Stefan cel Mare uccában levő Jahner R. gyógyszerház.

III. kerületben a Carol úton levő Mária gyógyszerház.

IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerház.

V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Fratelian Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Kik öltözködnek a legszebben

A női divat kezd felszabadulni a háború bélye alól és több színt, élénkséget visz bele a hölgyek öltözködésébe. Párisban a divat irányítói összeültek, hogy eldöntsék, kik a világ legegészségesebben öltözködő asszonyai. A szakértő zsüri előtt elvonnultak képekben a legcsinosabb és legválasztékosabban öltözködő hölgyek, akik közül sokan személyes ismerősei a divatkirályoknak, mert Párisban rendelik toalettjeiket. A zsüri titkos szavazással hozta meg döntését és a világ legegészségesebben öltözködő hölgye címével a windsori és a kenti hercegnőt tüntette ki. Kettejük közt nem tudtak különbséget tenni, ők egyforma elismerést kaptak a szigorú szakértőktől. Az angol királynénak már csak a harmadik hely jutott a szép ruhák és az elegancia versenyében. A windsori herceg felesége viseli a divat bírái szerint a legizlésebb, legötletesebb ruhákat és bár a háború óta egyenruhában jár, vezető szerepét a divat terén csorbítatlanul megtartotta. A zsüri ítélete kiemeli, hogy háborús estélyi ruhái a társadalmi élet szenzációi. A kenti hercegnőnél a döntés arra a garderobra hivatkozott, melyet a hercegnő ausztráliai útjára vitt magával. A negyedik legegészségesebb hölgy címét Mme Antenor Patino, egy gazdag bolíviai diplomata felesége kapta; utána Cromwell Dóra hercegnő következett, a világ leggazdagabb hölgye. Aztán így alakul a sorrend: Aga khán felesége, Mrs. Gilbert Miller, az amerikai színházi vállalkozó felesége, báró Rotschild Jenőné, Mrs. Harrison Williams, egy amerikai milliomos felesége és végül az utóbbi időben sokat emlegetett Barbara Hutton, Reventlow grófné. A nagyhatalmú francia divatkirályok szörnyen igazságos és megközelíthetetlen bírák lehetnek, mert a fejedelmi címbe „kollégájuknak”, a brit birodalom királynőjének csak a harmadik helyet juttatták.

— Állampolgárságok utólagos elismerése. A hivatalos lap 20-iki száma újabb utólagos állampolgársági elismeréseket közöl. Ezúttal Hunedoara-megye községei vannak soron, ezek között Brad, és Petrosani községek is.

(—) Szabadságot tanítók. A nemzetnevelési miniszter Dogariu Constantin aradi, Ladariu Vasile seitini, Tudor Gheorghe zarandi, Vartaciú Ioan aradi, Baia Vasile Gheorghe dognaceai, Enasescu Ioan sudriasi, Mioc Petru comlosulmarei és Tomescu Petre dentai tanítókat szabadságot. Az illető tanítók felsőbb tanulmányok végzésére kérték szabadságot.

(—) A nemzeti gárda parancsnokainak értekezlete. Az összes tartományok és megyék nemzeti gárdáinak parancsnokai meghívták kaptak, hogy vasárnap a fővárosban értekezleten vegyenek részt. Az értekezleten megbeszéltek a nemzeti gárdák folytatógos megszervezésének teendőit. A nemzeti gárdák parancsnokai a keddi nemzeti ünnepen is Bucures-tiben maradnak.

(—) Végzetes nyúl vadászat. Molnár János, a Cerbul vadásztársaság detai vadóra, a vadásztársaság opatitai vadászterületén észrevette, hogy Waschtal Tamás fiatalember kutyájával nyúlra vadászik. A vadór fegyverével rálőtt a fiatalemberre, aki a fején olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy néhány órával később meghalt. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

(—) Asszonyháború a bíróság előtt. Pirl Mária és Regép Anna resitai asszonyok néhány hónap előtt összeveszttek. A szóváltás hevében alaposan odamondogattak egymásnak. Regép Mária ezért feljelentést tett Pirl Mária ellen, akit az oravicei törvényszék rágalmozás miatt egy hónapi fogházra ítélt. Fellebbezés folytán az ügy a timisoarai ítélőtábla elé került, amely Pirl Mária büntetését kétezer leire mérsékelte.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kovács László, Eujec Lucia, Cantescu Teofil, Carbanaru Sofia, Schreiner Katalin Hildegard Éva, Kamarai Stefánia.

(—) Halálozások. Meghaltak: Müller Anna született Müller hatvannyolc éves, Brauch Paula született Kreiner hetven éves, Ortman Emma született Leitner hetvenhat éves.

Mozi

MŰSOR:

Péntek, február 23.

APOLLÓ: Kanadai brigád (angol film.)
CAPITOL: Az öreg leány (angol film.)
CORSO: Huckleberry Finn kalandjai (angol film.)
SCALA: Varieté (német film.)

Öreg virágárusnő halála

Mehalai lakásán megfagyott állapotban holtan találták Giula Julca hetvenöt esztendő virágárusnőt. Körülbelül hatvan esztendő óta foglalkozott a „Baba Giula” virágárusítással és éjjelente szorgalmasan járta a kávéházakat és vendéglőket. Az utóbbi hónapokban az alkoholszenvedélynek hódoló megvénhedt virágárusnő sorsa azonban szomorú volt és nagy inségben élt. Betegeskedett fületlen lakásán és ott érte a nagy hideg következtében a halál.

— **IDŐJÁRÁS.** A bucarestii időjárás-kutató intézet jelenti: A hőmérséklet tovább csökken.

— **Díszebédet adtak a Jugoszláviában időző olasz miniszter tiszteletére.** Belgrádból jelentik: Maximovics közoktatásügyi miniszter szerdán este díszebédet adott Bottai olasz népnevelési miniszter tiszteletére, aki szerdán érkezett Belgrádba, hogy résztvegyen az olasz kulturális intézet felavatási ünnepségén. A díszebéden megjelent a kormány több tagja Czvetkovics miniszterelnökkel az élen.

— **Újabb erős földrengés Törökországban.** Ankarából jelentik: Kajsaria környékén szerdán délelőtt két órán át tartó földrengés volt. Négy falu teljesen elpusztult. Soiseli helységben 40 személy meghalt és 20 megsebesült. Ankarában is észleltek könnyebb földlökéseket.

— **MEGVALÓSUL A JUGOSZLÁV-BOLGÁR KÖZÖS VAMTERÜLET.** Londonból jelentik: Az angol lapok balkáni tudósítói örömmel állapítják meg, hogy milyen kedvezően fejlődnek Jugoszlávia és Bulgária gazdasági kapcsolatai. A tárgyalások már olyan előrehaladottak, hogy állítólag egész komolyan felmerült a két ország vámközösségére vonatkozó terv megvalósítása. Egy Berlinbe érkezett távirat arról számol be, hogy Macsek helyettes jugoszláv miniszterelnök is sürgeti az Adriától a Fekete-tengerig terjedő délszláv egység megvalósítását.

— **A magyar kozmetikusok magyar nyelven akarnak vizsgálni.** Cluji tudósítónk jelenti: Ismeretes, hogy a kozmetikusok foglalkozását szabályozó 1939 június 9-iki törvény szakvizsgára kötelezi a kozmetikusokat, egyben pedig elrendeli, hogy ezt a vizsgát Bucurestiben tegyék le. Az ardeali kozmetikusok a napokban értekezletet tartottak Clujon és ennek eredményeképpen emlékirattal fordultak úgy a Népközösséghez, mint Dragomir Silviu kisebbségi miniszterhez. Az emlékiratban kérték, hogy a vizsgát magyar nyelven és Clujon tethessék le. A kisebbségi minisztériumból a kérelmet kedvező véleményezéssel az egészségügyi minisztériumba továbbították.

— **Nagy kémkedési botrányt lepleztek le Hollandiában.** Amszterdamból jelentik: Gröning tartományban, nem messzire a német-holland határtól tegnap nagy kémkedési ügyet lepleztek le a hatóságok. Eddig csak hat egyént tartóztattak le, akik között egy külföldi állampolgár volt. A szervezetnek az egész országra kiterjedő hálózata volt és további letartóztatások várhatók.

— **Csáky magyar külügyminiszter Németországba utazott.** Budapestről jelentik: A DNB közli, hogy Csáky István gróf, Magyarország külügyminisztere néhány napra menyasszonya rokonainak meglátogatására Grätzba utazott. Úgy hiszik, hogy a külügyminiszter e hét végén tér vissza Budapestre. (Rador.)

Az ember meg a szive

A hidegről és havazásról adott jelentések között alig pár szavas kis tudósítás számol be arról, hogy az ország néhány vidékén, erdészek és vadőrök mennek ki az erdőkre utat vágni a vadak számára, hogy azok el tudjanak jutni etetőhelyeikhez. Ezek az etetők egyszerű fágakból összetákolva vályuk és saroglyák. Szénát dobznak bele az erdészek a szarvasok, őzek meg a nyulak számára. De a kegyetlen hófúvás betemette az etetőkhöz vezető utakat. Az erdők vadja nemcsak a hideg miatt szenvednek, hanem az éhség miatt is. De az ember néha igazán emberségesen cselekszik. Még az állatokkal szemben is. Mikor a leghidegebb téli szél vágat át az erdőn, a fagytól pattognak a fák és csak a jól fűtött szobában lehet valahogy elviselni a kegyetlen hideget, akkor az ember önként, kényszer nélkül ott hagyja a barátságos szobáját és kimegy a viharba, hogy utat vágjon az állatoknak az etetőkhöz. „Pedig csak egy őz”, mondhatnánk. De élet az is. Élet az a kis nyúl is, amely félve és reszkelve lopózkodik oda a széna csomóhoz. Élet valamennyi állat is. Mert a szenvedésben egyik vagyunk mindannyian. Csak az emberé a lélek és a szív. És hogy valóban így van, éppen most bizonyították be a hófúvásnál az utat készítő erdészek és vadőrök. Ha az állatok beszélni tudnának, most bizonyára szelíd és megilletődött hangon mondanának köszönetet. És igazuk is lenne.

Constantinescu pénzügyminiszter Szófiába érkezett

A bolgár lapok melegen irnak a miniszterelnökről, aki a román-bolgár gazdasági kapcsolatok kimélyítésére jött Bulgáriába

Szófiából jelentik: A bolgár főváros lapjai hétfő óta nagy cikkekben foglalkoznak Mitita Constantinescu pénzügyminiszter látogatásával, leközlök életrajzát és fényképeit. Politikai körökben nagy érdeklődést tanúsítanak a román pénzügyminiszter és a román Nemzeti Bank kormányzójának utazása iránt. Mitita Constantinescut igen jól ismerik bolgár pénzügyi körökben és nagyra értékelik személyét.

A Slovo című lap, amelynek Kojubaroff volt közlekedésügyi miniszter a főszerkesztője, cikket közöl, amelyben a következők vannak:

— Ma érkezik a fővárosba Románia pénzügyminisztere és a Banca Nationala kormányzója, Mitita Constantinescu. Elsősorban azért jön Szófiába, hogy visszaadja Bailoffnak, a bolgár Nemzeti Bank kormányzójának két év előtti látogatását, de azért is jön, hogy

fontos gazdasági küldetést töltsön be.

Mitita Constantinescu egyike a román közélet legjelentősebb személyiségeinek. Mindenkor értékes munkatársa volt az államvezetésnek és rendkívül fontos és kényes megbízásokat voltak a külföldön. Constantinescu inkább pénzügyi és gazdasági szakértő, sem mint politikai, de a mai időkben nem lehet különbséget tenni a nemzetgazdaság és a politika között.

Látogatás olyan esemény, amelyhez számos kommentárt lehet fűzni és e látogatás fontosságát emeli az a körülmény

is, hogy közvetlenül a belgrádi konferencia után következett be és ezen a konferencián a Balkán-államok politikai együttműködésén kívül főleg a gazdasági kapcsolatok kimélyítése került szóba.

Mitita Constantinescu Rossignon kabinet-igazgatóval és Balau, a Banca Nationala igazgatójának társaságában szerdán este megérkezett a Bazargic közelében lévő bolgár határállomásra. Az állomást román és bolgár zászlók díszítették és a perronon Silianoff protokolligazgató, a miniszterelnökség képviselőjében, Jeleskoff pénzügyi vezérigazgató a pénzügyminiszter képviselőjében, Pantoff ezredes, a rendőrség főigazgatója és még számos előkelőség fogadta. Constantinescu pénzügyminiszter barátságosan elbeszélgetett a helyi hatóságok vezetőivel, majd pedig a Szófiából érkezett minisztériumi tisztviselők felszálltak a különvonatra és így folytatták az utat Szófia felé.

A pénzügyminiszter csütörtökön reggel a bolgár fővárosba érkezett. Az állomáson Bojiloff bolgár pénzügyminiszter, több bolgár hivatalos személyiség, valamint a szófiai román követség teljes tisztikara üdvözölte. Az állomástól bolgár kollégája társaságában a Bulgária szállodában lévő szállására ment. Még a délelőtt folyamán beírta nevét a királyi palota vendégekönyvébe, majd ellátogatott Bojiloff pénzügyminiszterhez, utána pedig Filoff miniszterelnök fogadta kihallgatáson. A déli órákban Popoff külügyminiszternél tett látogatást. (Rador.)

Visszakapják teljes összegű nyugdíjukat a régi nyugdíjasok

Mintegy két hónap előtt a központi nyugdíjpénztár úgy intézkedett, hogy az 1925. év előtt nyugdíjba vonult állami tisztviselők nyugdíjából, mivel ezt az összeget annak idején tévesen állapították meg, levonásokat kell eszközölni. A Romániai Magyar Népközösség képviselői útján eljárt ebben az ügyben Silviu Dragomir miniszternél és a közbenjárás eredményes is volt, mert a központi nyugdíjpénztár most 89.573/1940 számú körrendeletében utasította a pénzügyigazgatóságok nyugdíjosztályait, hogy ezeknek a nyugdíjasoknak ismét a régi nyugdíjat fizessék ki. A rendelkezés szerint a már levont összegeket is visszafizetik a nyugdíjasoknak. Ez a rendelkezés Timisoarán alig néhány nyugdíjast érint. Ezeknek nyugdíjkönyvébe a februári nyugdíj kifizetése alkalmából jegyzik majd be a nyugdíjösszeg változását.

(—) **Gyász.** Dömölky Pál hatvanegy esztendőskorában hosszú és kínos szenvedés után meghalt. Temetése ma, pénteken, február 23-án délután fél-négy órakor megy végbe a IV. kerületi temető kápolnájából. Gyászolják: özvegye született Sinkovich Ilona, gyermekei Pali, Ius és Anti, nővére özvegy Manzavinatos Panaghiné született Dömölky Antónia, sógornői Katzky Antalné született Sinkovich Fernin és özvegy Sinkovich Dezsóné született Weifert Melánia, valamint nagy rokonság. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot szombaton, február 24-én reggel nyolc órakor mutatják be az Egek Urának a fratelliai templomban.

(—) **Lovaregyleti bál Lugojon.** A lugoji Lovaregyelet sikerült bált rendezett, amelynek védnökei Georgescu Alexandru ezredes, a lovasezred parancsnoka és felesége voltak. A lovaregyleti bál a lugoji szezon legelegánsabb táncmulatsága volt. A termet és a vele szomszédos bárt Glück Dezső festőművész sikerült lovasképei díszítették. A bálon Georgescu Grigore tábornok, hadosztályparancsnok is megjelent, akit a közönség — Lugoji társadalmának színe-java — lelkesen ünnepelt.

(—) **Megállapították a Begából kifogott férfi személyazonosságát.** Tegnap megjelent a rendőrség büntügyi osztályán egy asszony, aki bejelentette, hogy a Begából kifogott férfiben felismerte férjét, Hahn György fratelliai munkást. Az asszony elmondta, hogy férje még december 8-án távozott el hazulról és azóta nem adott életjelt magáról. Az eltűnt munkást családja mindenütt kerestette, de sehol sem találta. Most azután előkerült a holtteste.

(—) **Brauch Brunó gyógyszerész gyászja.** Tegnap hajnalban meghalt Brauch Sámuelné, született Singer Paulina hetven esztendőskorában és boldog házasságának éppen negyvenkilencedik évfordulóján. A megboldogult édesanyja volt Brauch Brunó ismert timisoarai gyógyszerésznek. Halálát gyászolják: férje Brauch Sámuel, fiai: Aladár bucarestii kereskedő és Brunó, menyei: Brauch Irén és Brauch Maca, unokája Brauch Frigyes, nővérei Molnár Miksáné és özvegy Magyar Frida, fivére Singer Miksa (Bécs) és sógora Molnár Miksa. Temetése ma, pénteken, délután három órakor megy végbe a zsidó temető halotti csarnokából.

— **Megállapították az utazási kedvezményeket a budapesti vásárra.** Budapestről jelentik: A március 30-tól április 7-ig tartó mezőgazdasági vásár külföldi jelentkezői kedvezményesen utazhatnak Magyarországra március 20-tól április 7-ig és visszafelé március 24-től április hetedikéig. Az április 27-től május 7-ig tartandó nemzetközi vásárra kiállítóként március 25-ig lehet jelentkezni. A külföldi látogatók 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek.

— **Schacht balkáni körútra indul.** Rómából jelentik: A Popolo d'Italia jelenti, hogy Schacht Hjalmar legközelebb hosszabb balkáni körútra indul. A lap a tervben bizonyítékát látja annak, hogy Németország Olaszországgal teljes egyetértésben távol akarja tartani a háborútól Dél-Európát.

— **Öngyilkosság a vizsgálóbíró szobájában.** Brailából jelentik: Tegnap megrendítő öngyilkosság történt a brailai törvényszék vizsgálóbírójának szobájában. Anton Popescu adóügynököt, akinek pénztárából 200 ezer lei hiányzott, kihallgatás céljából elővezették. Popescu revolvért rántott és főbelötte magát. Kórházba szállítása közben meghalt.

**A DÉLI HIRLAP
BUCURESTIBEN**

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodákkal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriein

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Betörőket elriasztó lakat, önműködő gyújtartó és egyéb ötletes találmány szerkesztője egy magyar lakatossegéd

A betörők bizonyára nem nagyon fognak jelentkezni Kollár Mihály huszonhat esztendősi gírodai fiatalemberért, ha megtudják, hogy az mesterségüknek lehetetlenné tevésére igyekeznek. Kollár Mihály lakatossegéd, de jelenleg munkanélküli és nagybátyjának gírodai kovácsműhelyében foglalatokodik. Ott csináltatja rendkívüli ügyességgel készült fúr-fangos találmányait. Dirib-darab, rozsdás ócskavaszakat szed össze és azokból új dolgokat gyárt. Gépezsmérnöknek is becsületére válna az a sok érdekes újonság, amelyet Kollár Mihály föltalált.

Például van egy függő lakatja, amelyet ezekkel a szavakkal tesz le a szerkesztőségi asztalra:

— Itt van, kérem, a kulcs is. Tessék kinyitni.

Az amerikai módon készült kulcsot minden nehézség nélkül beleillesztjük a zár lakatjába, de fordítani már nem tudunk rajta, akárhogy is erőlködünk. A zár lapos oldalán hat vasgomb áll kifelé. Ezek közül kettőt kell lenyomni, hogy a kulcsot meg tudjuk fordítani és a lakatot kinyitni. Igen ám, de melyik ez a két gomb? Ez az a titok, amelyet csak a feltaláló és a lakat megvásárlója tud. Az egyik lakaton ezt a két gombot, másikon másik kettőt. Sokféle kombináció lehetséges. Tudni kell azt is, hogy egyik ilyen lakat kulcsa sem hasonlít a másik lakat kulcsához. De tegyük fel, hogy a betörőnek sok álkulcsa között van olyan amerikai kulcsa is, amely véletlenül beleillik a zárba. Nem tudja megforgatni. Önkéntelenül is arra gondol, hogy a gombok lenyomásra valók. Próbálgatja ezt. Egyszerre riasztó lövés hallatszik. Az egész házban hallható. A betörő hanyat-homlok menekül. Ugyanis, ha rossz gombot nyom meg a betörő, a zárban rekeszt elhelyezett készülék a helytelen gomb nyomására elcsúsz két gyutacsot.

Van ennek a zárnak másik alakja is. Ezen nincsenek megnyomható gombok, hanem két forgatható korong van rajta. A korong körül számok vannak és mindkét korongon egy-egy mutató. A korongokat úgy kell forgatni, hogy a mutatók a megállapított titkos számmal álljanak meg. Ha a mutatókkal rossz számmal állunk meg két másodpercnél hosszabb időre, megszólal a riasztó lövés.

Kollár Mihály azonban nemcsak ilyen ezermester-zárakra szereli föl a riasztó készüléket, hanem egyszerű zárrakra is. Ha előszobánk ajtaján ilyen készülékkel ellátott zár van, akkor nem kell félni sem a nappal, sem az éjjeli betörőktől. Ha nappal elmegyünk, vagy ha éjjel lefekszünk, egyszerűen beállítjuk a máskor kikapcsolható szerkezetet. A hivatlan vendég látogatása lehetetlenné válik, mert mihielyt kezét ráteszi és lenyomja azt, azonnal durran a riasztó lövés.

Azonban nem lesz népszerű Kollár Mihály a hölgyfodrászok körében sem. Van találmánya, a

Vármegyei bál lesz szombat este a Tiszti Kaszinóban

Popovici Virgil ezredes-prefektus elhatározta, hogy felújítja a régi megyei bálak hagyományait és ez évtől kezdve minden esztendőben megyei bálát rendez. A bálát egyben a jótkonyság szolgálatába is állítja. A megye területén sok szegény iskolás gyermek van, aki az iskolák mellett feállított konyha révén jut csak meleg ebédhez, amelyet a szülői ház nem nyújthat neki. A megyei bálát a szegény iskolás gyermekek javára rendezik és annak tiszta jövedelmét a gyermeknőpányák alapjára fordítják. A bál alkalmával árverésre kerül egy művészi szobor, amelynek kikiáltási ára tízezer lei. A szobor azé lesz, aki a legmagasabb árat ajánlja föl érte, ezenkívül pedig az illető a legmelegebbszívű gyermekbarát címet is kapja. A megyebálát szombaton, február 24-én este tartják meg a Tiszti Kaszinó helyiségeiben.

melynek segítségével minden leány és minden asszony maga csinálhatja meg szőke, barna, fekete, vagy vörös fejecskéjén a tartós hullámot. Nem kell órákon keresztül a fodrásznál ülni és több száz lelt fizetni. Elég megvenni igen olcsón Kollár Mihály hullámcsináló készülékét. Este a haját bevezetik, ráteszik a készüléket és lehet aludni menni. Az éjszaka édes álmokkal telik el és mire ónagysága reggel felkel, leveheti a hullámcsináló készüléket. Megvan a tartós hullám, amely hetekig tart.

Programot adott az új külkereskedelmi miniszter

Megteremteni az előfeltételeket a nemzeti munka termelésének legjobb kihasználására

Christu külkereskedelmi miniszter, minisztériumának felavatása és átvétele alkalmából kifejtette munkaprogramját és egyben azt a célt, amelyet a külön külkereskedelmi minisztérium létesítése megvalósítani kíván.

Az új minisztert Angelescu nemzetgazdasági miniszter üdvözölte és kifejtette, hogy a külön külkereskedelmi minisztérium megalkotásának szükségessége három hónapi minisztersége alatt rá kellett jönnie, hiszen ez alatt az idő alatt többet kellett foglalkoznia a külkereskedelem ügyeivel, mint minisztériuma összes egyéb kérdéseivel együttesen. Megállapította, hogy 1939 december 1-től kezdve 1940 február 15-ig

7 milliárd 51.668.044 lei érték erejéig adtak ki export engedélyeket és 8 milliárdon felül behozatali engedélyeket,

a kifizetési engedélyek pedig 5 milliárd 480 millió lei értéket tettek ki. Megismétlem, — mondotta a nemzetgazdasági miniszter — hogy az új minisztérium nem az én akaratom ellenére létesült, hanem a szükségesség hozta létre s egyáltalában nem az, hogy legyen még egy miniszter. Ma a miniszterek nagy áldozatokra és nem örömeire születnek. Christu minisztert is nehéz munka várja.

Az új miniszter szintén kifejtette, hogy tisztában van a reá váró feladatok súlyával.

— Nem vagyok barátja a szöbesszédnek, — mondotta, — tehát egészen röviden fejtem ki az elveket, amelyeket megvalósítani óhajtok. Nem csupán a román kivétel fejlesztésén kell dolgozunk, mert ugyanakkor meg kell teremtenünk az előfeltételeket a nemzeti munka termelésének legjobb kihasználására, gondoskodnunk kell tehát a piacnak az elsőrendű anyagokkal való ellátásáról, ami előfeltétele a gazdasági gépezet összhangzatos működésének. Azt akarom, hogy ez a minisztérium, amelynek feladata a román nemzetgazdaság életérdekeinek a védelése, ne legyen adminisztratív szerkezet csak, amely szabályokat és formaszabványokat gyárt, hanem

eleven eszköze legyen a szükségletekről való gondoskodásnak.

Eznek a minisztériumnak minden ágazata a legmegértőbb szellemben kell, hogy rendelkezésre álljon az érdekelteknek és mindenekfelett arra kell figyellemmel lennie, hogy a kereskedelemben a gyorsaság létkérdés. Ebben a szellemben kijelentem, hogy a legszorosabb érintkezést kívánom fentartani a gyakorlati élet képviselőivel, hogy ezáltal elkerüljük a lehetőséget is annak, hogy a minisztérium az elvontságok területén tévelyegjen a helyett, hogy a való-

A fiatal ezermester azután élénk rak egy kis dobozt.

— Kaphatnék gyufát? — kérdi közben.

Előszedjük a gyújtót és odaadjuk neki. Kinyitja a fényes fémdobozt és a skatulyából beleüríti a gyufát, utána lecsukja a doboz fedelét és az egészet a kezünkbe adja.

— Tessék megnyomni a gombot, — mondja mosolyogva.

Megnyomjuk a gombot és a doboz kicsiny, kerekded nyílásán kiugrik egy szál gyufa. De nemcsak kiugrik, hanem már ég is. Kiugrás közben, még a doboz belsejében, úgy dörszölődik a gyufa feje, hogy meggyullad. Megismétljük a kísérletet tízszer-tizenötször és a doboz sohasem mond csütörtököt. Minden kiugrasztott gyufaszál meggyullad.

Mindezek felül még néhány más találmánya is van Kollár Mihálynak. Mindegyik érdekes és hasznos, gyakorlati. Találmányokban nem szegény tehát, de annál szegényebb pénzben. Pedig a találmányok értékesítéséhez és gyártásához elsősorban pénz kell. Ha akadna anyagi támogató, mindketten jól járnának, Kollár Mihály is és a pénzes társ is. Mert Kollár Mihály találmányai mind hivatottak, hogy tömegelkek legyenek. Az ilyenek pedig szép jövedelmet hajtanak. Könnyen gazdaggá tehetnek két embert. A közönség pedig, amely ezeknek a találmányoknak hasznát látná, szívesen adná értük a

Aki pénzes ember és bízik a fiatal, magyar laka-

Aki pénzes ember és bízik a fiatal, magyar lakatos eszében és ügyességében. társuljon Kollár Mihálynal. Bizonyos, hogy nem fizet majd rá.

Félegyházi András

ságok szilárd földjén maradna. Teljes mértékben tisztában vagyok avval, mennyire nem könnyű feladat, ami rám vár. Ebbe a házba azonban nem idegenként érkeztem, munkatársaimmal a munka sokszoros összeköttetésével hoztak régen ismeretségbe. Meg vagyok győződve, hogy közös munkánk célt ér és ez lesz érette a mi legszebb jutalmunk.

A tisztviselőkar nevében Marian vezértitkár üdvözölte az új minisztert.

Elvi jelentőségű ítélet nyugdíj ügyben a cluji járásbírószágon

Elvi jelentőségű ítéletet hozott nemrégiben a cluji járásbírószágon egy nyugdíj ügyében.

A nyugdíjpenztár egy nyugdíjas korábban megállapított nyugdíját 1939 szeptember havában egyhármadra szállította le, anélkül, hogy erről a nyugdíjast értesítették volna. A nyugdíjpenztár ezt a határozatát azzal indokolta, hogy az illető nyugdíjas nyugdíját a régi magyar törvény alapján állapították meg, ahelyett, hogy a román nyugdíjtörvény intézkedéseit alkalmazták volna.

A nyugdíjas képviselőjében Bartha Ignác dr. a cluji járásbírószágon a szeptember hónapra esedékes nyugdíjkülönbözetért perbe fogta a nyugdíjpenztárt. A kereset a következő érveket hozta fel indokul:

A nyugdíjtörvény 42. szakasza értelmében a már egyszer megállapított nyugdíj kiigazításának csak ténybeli tévedés esetén van helye, a tévedés megállapításától számított hatvan napon belül. Jogi tévedések miatt a nyugdíjpenztárnak nincs tehát joga a nyugdíj összegét módosítani.

Ugyanakkor azonban a nyugdíjtörvény 103. szakasza úgy intézkedik, hogy az 1925. április elseje előtt megállapított nyugdíjakon utólagos kiigazításnak semmi körülmények között sincs helye. Már pedig a felbérés nyugdíjas járandóságát 1925. április elseje előtt állapították meg és azóta minden levonás nélkül ki is fizették.

A kereset a továbbiakban arra is hivatkozott, hogy a nyugdíjat megállapító végzés az ítélt dolgok (res. indicata) joghatályával bír, a nyugdíjpenztár és a nyugdíjas közötti viszonylatban pedig szerződésnek tekintendő és így a felperesnek az osztrák polgári törvénykönyv 919. szakasza értelmében jogában áll a szerződés teljesítését, vagyis a visszatartott nyugdíjösszeg kifizetését kérnie.

A keresetet Gheorghescu táblabíró rangban lévő járásbíró tárgyalta le és annak helyt adva, kötelezte a nyugdíjpenztárt az 1939. szeptember hónapra esedékes nyugdíj összegből visszatartott kétezer lei kifizetésére.

A manikűrös kisasszony

Írta: HELTAI JENŐ

Mancika, ahogy neve is bizonyítja, manikűrös kisasszony. Délelőtt magánprakszisének él, telefonhívásra vagy levelezőlapra „házhoz megy.” Délután öt órától fogva késő estig az előkelő klubban körmöl. Illedelmes, kedves, csinos és ügyes, nem beszél többet, mint amennyi kell, de kevesebbet sem. Mindenki kedveli. Olykor-olykor kis ajándékokat kap áldozataitól, színház- vagy mozijegyet, cukorkát. Mancika mindennél jobban szereti a mozi. Az utolsó előadást tudja csak megnézni, nappal sohasem ér rá. Előadás után egyedül és többnyire gyalog hazamegy magányos kis szobájába az Örömvölgy-uccába. Nagyon nevet, amikor azt mondom neki, hogy ötven év múlva ezt az uccát az ő tiszteletére Körömvölgy-uccának fogják elnevezni. Megrázza bodros szőke fejét és azt mondja:

— Író úrnak mindig olyan jó bemondásai vannak.

Jutalmul belémnyes egy kicsit az ollóval. Föl-szisszenek. Megint megrázza a fejét:

— Író úrnak nagyon érzékeny bőrei vannak.

Szomorúan mondom:

— Eltalálta Mancika, csakugyan érzékeny bőreim vannak. Egy testi külső, amelyet most maganyesegem. Egy lelki belső. Azt én nyúzom. Ez a mesterségem. Ebből élek.

Mancika bizalmatlanul néz rám, látom, arra gondol, hogy talán inkább mégis csak a jó bemondásaimból élek. De nem vitatkozik velem. Egy igazi Mancika sohasem vitatkozik férfiakkal.

Ez Mancika. Vagy inkább ez volt Mancika. Mert egyszer csak eltűnt a klubból. Sokáig nem tudtuk, mi történt vele. Az optimisták azt remélték, hogy férjhez ment. A pesszimisták azt, hogy nem ment férjhez. Lassan-lassan kiderült, hogy egyik párt sem találta el az igazat. Mancikával szokatlan és fantasztikus dolog történt. Mancika vezérigazgató lett. Egy ferencvárosi szódavígyár vezérigazgatója.

Hogy kerül egy manikűrös-kisasszony egy szódavígyár vezérigazgatói karosszékébe? Nincs benne boszorkányság. Mancika örökölte a gyárat. Nem valamelyik gazdag rokonától. Mancikának nincsenek gazdag rokonai. A klub egyik tagja hagyta rá előre megfontolt szándékkal, végrendeletben. Magányos, csöndes öreg úr volt ez a klubtag, békés szódavígyáros a Ferencvárosban. Senkije sem volt az öreg úrnak, se rokona, se barátja. A klubban ujságot olvasott csak. Olyankor, amikor nagyon nekitüzese-dett, órák hosszat pasziánszozott. Hetenkint egyszer Mancika puha tenyerébe fektette csontos, rancos ujjait. Megenyhülten nézte, hogyan szorgoskodik a leány a szódavígyártásban elfásult körmök körül. Nem sokat beszélgettek az operáció alatt. Az öreg úr egyszer-kétszer kérdezősködött, hogyan él Mancika, mit csinál, van-e valakije, mik a tervei. A dolog azzal végződött, hogy az öreg úr meghalt és Mancika örökölt. Miért éppen Mancika Nem lehetetlen, hogy Mancika tetszett az öreg úrnak. Talán szerelmes volt is bele; szerette aféle gyáva, öreguras szerelemmel, amely nem mer többé nyilatkozni. Ez a szerelem csak a halálban adott életjelt magáról, ezzel a nagylelkű és regényes ajándékkal, a ferencvárosi kis szódavígyárral. Ezzel a kinem mondott forró és megható vallomással az öreg úr beismerte, hogy elhibázta az életét: negyvenöt évig nem szódavízet, hanem pezsgőt kellett volna gyártania.

Mindezt részben Mancikától tudom. A moziban találkoztam vele, mondanom sem kell, hogy az utolsó előadáson. Szerény, kedves és illedelmes volt, mint mindig, igazán nem látszott meg rajta, hogy vezérigazgató. Ahogy szokta, megrázta fejét, amikor a szódavígyárról kérdezősködtem. Nem sértődött meg, amikor vezérigazgató uramnak szólítottam.

— Író úrnak mindig olyan jó bemondásai vannak.

Azután megeredt a szava. Elmondta, hogy anynyit ért a szódavígyártáshoz, amennyit a szódavígyáros a manikűrözéshez. Elmondta, hogy egész nap semmi dolga, ül csak az irodában, egy-két levelet ír alá, ez minden.

— Nem unja, Mancika?

— Nagyon unom. De segíték nagamon.

— Mivel?

— Becsöngetem a hivatalnokokat, aki éppen ráér és manikűrözöm őket.

Szerkesztői üzenetek

G. M. A Lehár ünnepi cikket annak idején várjuk és a rendelkezésünkre álló helynek megfelelő terjedelemben közöljük.

ILSE WERNER,
az UFA bájos, fiatal művésznője, a Kisasszony című film nő főszerepében

SPORTESEMÉNYEK

Kijelölték a február 27-iki Román Kupa mérkőzések játékvezetőit

A román Kupa bizottsága úgy határozott, hogy február 27-én kedden, az új alkotmány életbeléptetésének ünnepén lejátszák a Román Kupa következő fordulójának mérkőzéseit. Február 27-én ugyanis vasárnapi munkaszünet lesz, tehát nincs semmi akadálya annak, hogy a csapatok lejátszhassák a kupafordulót. A központi bíróbizottság a következő játékvezetőket küldte ki a mérkőzések levezetésére:

Bucurestiben: Venus—Carmen, bíró Emil Kroner, Unirea Tricolor—FC Ploesti, bíró Vartolomeu. Timisoara: CAMT—Sportul Studentesc, bíró: Russu Gabriel dr.

Satu Mare: Olimpia—FC Braila, bíró Ciurel.

Cluj: Victoria—Sodronyipar, bíró Soran.

Constanta: As Constanta—FC Rapid, bíró Ionescu Tope.

Baia Mare: Kárpát FC—RMTE, bíró Huniade.

Sporthírek mindenfelől

★

Vasárnap visszavonhatatlanul megkezdődik a nemzeti bajnokság. A labdarúgószövetséghez az elmúlt napon összesen négy kérvény érkezett be, a melyben az egyesületek a vasárnapi bajnoki mérkőzések elhalasztását kérték. A Ripensia, Gloria CFR, CAMT és a Victoria kérték az elhalasztást. A szövetség mind a négy kérést elutasította és értesítette az egyesületeket, hogy a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzéseket minden körülmények között meg kell rendezni.

★

A Venus és a Juventus közösen rendezik meg mérkőzéseiket. A két fővárosi egyesület vezetősége megállapodott abban, hogy a vasárnapi bajnoki mérkőzéseket közösen rendezik meg a Venus pályán. Délután háromnegyed kettőkor lesz a Juventus—Ripensia, míg fél 4 órakor kezdődik a Venus—AMTE mérkőzés.

A vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések szövetségi megfigyelői. A labdarúgószövetség a következő megfigyelőket küldte ki a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzésekre: Venus—AMTE, Soimu Minulescu, Juventus—Ripensia, Burduloiu, Victoria—Unirea Tricolor, dr. Ioan Bratu, Gloria CFR—Rapid FC, Vetianu, UDR—Kárpát FC, Cornel Rosu, CAMT—Sportul Studentesc, Surlasiu.

★

Az Arsenal 41 játékosát mozgósították. Az Arsenal angol labdarúgócsapat 41 játékosát mozgósították és jelenleg katonai szolgálatot teljesítenek. Alisson edző azonban minden szombaton összegyűjti a játékosokat, akikkel elvégezteti a szülkséges gyakorlatokat. Ezen a napon ugyanis a játékosok szabadságot kapnak ezredeiktől.

★

Délután 3 órakor kezdődnek a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések. A szövetség határozata értelmében a vidéki városokban a nemzeti bajnoki mérkőzéseket vasárnap délután 3 órakor kell megrendezni.

= KÖZGAZDASÁG =

A külföldről való gyapotbehozatal egyre nagyobb nehézségekbe ütközik

Megfogyatkoztak a raktári készletek. Gyarmatáruban kisebb árcsökkenés mutatkozik

E hét végén újra megindulnak a tárgyalások, első sorban Jugoszláviával, külkereskedelmi szerződéseink megújítására és az eddigi eredmények átvizsgálására.

Jugoszláviával decemberben ideiglenes megállapodás jött létre február hónapnak a végéig terjedő érvényességgel. Az új szerződés tárgyalása tehát sürögön igaszgató vezetői és abban a belgrádi kereskedelmi attasé mellett a román Nemzeti Bank egy képviselője, továbbá a hadfelszerelési minisztérium egyik vegyész tisztje és a szükséges előadók vesznek részt.

Az új külkereskedelmi miniszter a kairói gazdasági tanácsossal Ciullyval beható tárgyalásokat folytatott az Egyiptommal decemberben létrejött megállapodások végrehajtásának előhaladásáról.

Egyiptom fa és petróleum kivitelünknek egyik igen fontos területe,

pillanatnyilag még fontosabb azonban az onnan behozandó gyapotanyag miatt.

A görög és a bolgár kereskedelmi összeköttetések anyaga is átvizsgálás tárgya volt az új külkereskedelmi minisztériumban és ennek alapján az ott működő tárgyaló bizottságoknak megfelelő utasítások mentek.

Görögországból most 650.000 kg. pamut-fonalat rendelt a szövetkezeti intézet, amire meg is kapta a behozatali engedélyt. A pamutbehozatal a leg-sürgősebb összes külkereskedelmi akcióink között. Hivatalos megállapítást nyert, hogy 1939 évben az előző évi behozatalhoz képest 38%-kal kevesebb volt a gyapot behozatal. Ugyanakkor a fészült gyapjú behozatala is 25%-kal kisebb volt.

A bucarestii kereskedelmi kamara rendes heti jelentésében az elmúlt hét kapcsán idevonatkozólag azt jelenti, hogy

a gyapottal való ellátás majdnem teljesen meg-
állott,

ami egyformán zavarja a gyáripart és a háziipart. A kereskedelem és a gyárak azonban tehetetlenek, mert a külföldi szállítási területek egyre több nehézséget támasztanak. Ilyen körülmények közt a készletek majdnem teljesen felhasználtak. A gyapjunál is mutatkozik az anyaghiány. A belföldi készletek teljesen jelentéktelenek, ami volt, az ipar már igénybe vette. Ilyen körülmények között a manufaktúra hamuthiány folytán csak vonatottan tud szállítani és különösen fehér árúban kicsiny a készlet.

A detail kereskedelembe egyre inkább mutatkozik a raktári készletek hiányossága.

Külföldi behozatal alig van. Hitel sem a külföldön, sem a belföldön nincs.

Pontos statisztika szerint 1939 évben textilipari nyersanyag behozatalunk 226.158 kvintál volt 1 milliárd 161.270.000 lei értékben és félkész gyártmány 170.851 kvintál 1 milliárd 540.198.000 lei értékben. Szükségletünk a folyó évben ennél a mennyiségnél lényegesen nagyobb.

Egyéb behozatali árúban is nehézségeket mutat ki a bucarestii kamara már említett utolsó heti jelentése. Ami a gyarmatárúkat illeti, az utolsó hírek szerint 40 vagon olasz rizs érkezése küszöbön áll és tárgyalás folyik 100 vagon egyiptomi rizs vételéről, ami az olasznál 2-3 lejjel olcsóbb lenne.

Kávénál és borsónál a nagybani forgalomban árcsökkenés mutatkozik.

Egyébként azonban a beérkező árú általánoságban csak a folyó szükségletet fedezik. Az üzleti forgalom vonatott, kétségtelenül annak az egyensúlyvesztésnek a következtében, amit az árú emelkedésével szemben változatlanul maradt kereseti viszonyok hoznak létre.

A legfőbb közszükségleti nyersanyagokra vonatkozó tények mutatják, mennyire fontos ezidő szerint minden külkereskedelmi szerződés megkötése és gyakorlati keresztülvitelének állandó figyelemmel kísérése.

= Az orosz petróleumkivitel. Statisztikai kimutatások szerint az orosz petróleumkivitel az utolsó években állandó csökkenést mutatott, ami 1939-ben érte el a legmélyebb pontot. Ennek az évnak az első tíz hónapjában a kivitel 514.964 tonnára esett az előző év hasonló időszakának még 713.177 tonnát kitett mennyiségével szemben. A visszaesés különösen erős lett szeptember és október hónapokban, amikor a lengyel háború megindult. Feltételezés szerint a következő hónapok eredményei még sulyosabbak lehetnek. Ugyanakkor pedig igen nagy benzin bevitelt lehet megállapítani Amerikából az orosz repülőgép szolgálat részére.

= Hány váltót óvatoltak a múlt évben. Az igazságügyi minisztérium statisztikai osztálya megállapította, hogy 1939 évben az ország egész területén 95.655 váltót óvatoltak, összesen 832.269.238 lei értékben. Az előző évben az óvatolások száma 79.461 volt 708.374.944 lei értékben. Az emelkedés a váltók számánál 14%, az értékükénél 20%. Az indokolás szerint a nemzetközi viszonyok zavarai a fő oka az emelkedésnek. Vezet természetesen Bucegi tartomány 34.318 váltóval és 447.467.585 lei értékkel, — értékben tehát erősen a felénél többel.

= Motorbenzin 6 hónapra előre vehető. A pénzügyminisztérium megengedte, hogy a motortulajdonosok md. 17 számú engedélykivétel alapján a petróleum gyárakból, előre 6 hónapi időre megvehessék a nekik járó denaturált petróleumtermékeket, vagy pedig a megilletkezett raktáraknál 2 hónapra szóló mennyiségüket vehessék előre át. Ha nem személyesen jelentkezik a jogosult, az engedélyirat szelvényét helyette üzletvezetője is aláírhatja.

= Milyen jövedelmet várhatunk az export illetékekből. Egyik szaklap számítást végzett arra nézve, hogy milyen bevétel várható az e hó 10-én elrendelt kiviteli illetékekből. A számítás alapja az, hogy a kiviteli illetékek terhelte árúfajták értéke 1939 évben 16 milliárdot meghaladott és egész kivitelünk 60%-a volt. Ugyanílyan kiviteli értéket véve alapul 1940 évre, áremelkedésekkel tehát nem számolva, az állam bevétele ebből a forrásból 2 milliárd 84.867.000 lei lehet.

= A kismalmosok kedvezményes benzinje. A vámmalmok és falusi kismalmok a petróleum termékekre vonatkozó 1933 január 1-i törvény 59-ik szakasza értelmében kedvezményes árú denaturált petróleum termékekre tarthatnak igényt. Ennek a jogosultságnak a megállapítását és a kijáró mennyiség megállapítását a minisztérium most a kismalmosok országos egyesületére bízta, amely ezt az árú átvételi bónusz árának a megtérítése ellenében, egyébként pedig díjmentesen végzi.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

83

Gorna-Djumaja kis városa, nincs egyebe, csak néhány zeg-zúgos uccaja. — Majd ha egyszer függetlenek leszünk, Djumaja olyan nagy város lesz, mint Szófia, — vigasztalták.

Egyelőre azonban megéheztek és a tisztí kaszinóba vitték be őket ebédelni. Az ebédet a nagyteremben szolgálták fel. Tizen-tizenketten vettek részt rajta. Ezt megelőzőleg egy külön terembe vezették őket, ahol frissítőket adtak, törölkvát, cukorban eltett zöld fügét. A tisztí kaszinó falait csupa megfakult, széttöredezett üvegű fénykép borította be, azokat ábrázolta, akik meghaltak a macedón szabadságharcért. Kemény, elszánt arcok néztek le a falakról, olyan emberi mások, amelyek nem fejeznének ki semmit, ha nem állana mögöttük az a borzasztó tudat, hogy valamennyien azért az ügyért pusztultak el, amelyért talán nem volt okuk meghalni. Isabel szorongatottan találta a helyet, ennyi marcona élő és halott férfi között és ismét tehernek, súlyos gyöngeségnek érezte női mivoltát, idegen származását és e helyen egészen időszertlenül ható szépségét.

Isabelt a rögtönzött étkezésnél a La Macedonie szerkesztője mellé ültették, aki Gorna-Djumajában csatlakozott hozzájuk. Kifogástalan európai férfi volt, úgy látszik, szakadárja annak a másik világnak, ahol a fölényes szószátyárkodás és az elmaradhatatlan glaszé-keztű a döntő. Az újságíró Macedónia jelenlegi helyzetét kezdte fejtegetni előtte. — A francia-olasz ellentétek Jugoszlávia körül csapnak össze, Olaszország csak akkor képes ellensúlyozni Franciaországot, ha megbontja a kisantantót. Viszont a franciáknak szüksége van a kisantantóra. Mindaddig, amíg Olaszország támogatja Bulgáriát, támogatni kell Macedóniát is.

Gerwain átinteggett a túlsó oldalról:

— És önök nem tudnak elképzelni olyan esetet, hogy Olaszország és Franciaország meg-egyeznek egymással és Jugoszláviát ejtik el?

— Ha elejtik Jugoszláviát, akkor fel kell karolniok Bulgáriát.

— Vagy nem lehet elképzelni olyan esetet, hogy a nagyhatalmak minden balkáni államot a maguk sorsára hagyjanak?

— És nem tudják elképzelni, hogy a Szovjet sem törődik a Balkánnal? Hogy lesz egy időpont, amikor a Balkán csak magára számíthat. Hogy őszinte legyek, ezt a megoldást tartom a legkívánatosabbnak. A Balkán intézze el a maga ügyeit. A Balkán a Balkániaké. A Balkán teremtse meg egy olyan együttműködést, amely minden állam érdekeit kielégíti. Ez az én elgondolásom.

A macedón újságíró széles mozdulattal mondott ellent:

— Ez az összefogás csak úgy jöhet létre, ha az egész Balkán bolsevizálódik. Bármilyen ész-ellenes is, de az ellentétek sokkal nagyobbak errefelől, sem hogy szövetségi alapon megoldhatóak lennének. Igen, ha egyöntetűen elismernék a Balkán-államok Macedóniának a függetlenségét. Ha önök azt mondják, hogy közömbösek a balkáni állapotokkal szemben, nos, mit szólnának, ha egy szép napon mint a balkáni Szovjet-szövetség jelelnék meg az európai színen? Oroszország mint csöndes partner. Nahát...

Gerwainnek erre is kész volt a válasza. De közben visszatért az egyik tiszt és közölte, hogy őt és Isabelt majd külön fogja fogadni a főnök.

A horvátok és az albánok előre mentek, Gerwain és Isabel, Teodorov és egy néhány ember, köztük az újságíró is, még megittak egy feketét és azután sétáltak a város határában. Isabel megerősödve látta azt a nagy tiszteletet, amelyet Mihailovval szemben éreznek a macedónok és ez felcsigázta benne az érdeklődést, amely tegnap már kihűléssel fenyegetett. Oda sügta Gerwainnek:

— Na látja, ezek is elég okos emberek és mégsem tartják Rinaldo Rinaldineket. Rendkívüli embernek kell lenni annak, aki ennyi lenyűgöző erőt áraszt ki magából.

Gerwain kétértelműen mosolygott. Akkor is fenntartotta volna véleményét a fanatizmus hiábavalóságáról, ha átszellemült ábrázattal valamennyien azt vallják, hogy Mihailov nem ember, hanem Isten. Az emberek betegek, lázálmaik vannak és ilyenkor fölnagyolják még valami szörnyű Ichtiosaurussá azt a legyet is, amely ott vergődik a két ablaküveg között.

Végre ők is elindulhattak.

Tíz perenyire Djumajától fekete Ford-kocsi jött elibük, amely csak lelassított, amikor be-szállottak és tovább haladt velük. Hárman ültek az autóban, a macedón újságíró, Gerwain és ő. Tekervényes, keskeny hegyi úton kapaszkodott fel a kocsi. Egy kecskepásztor állotta útjukat az országúton. A macedón újságíró bizalmasan megjegyezte: ez a pásztor megfigyelő őr. Mihailov legkülső védőöve ilyen körben legelésző nyájláncból áll. A pásztor és a fekete autó sofőrje nyugodtan és szótlánul megnézték egymást. Az autó tovább haladt, most egy vízmosásához érték. Újuk itt megszakadt. Le kellett szállaniok. A természet komor fensége és a várakozás mély csöndje ereszkedett a tájra. Egy kórákás mögül nyúlánk ifjú tört elő, néhány szót váltott a vezetővel és intett, hogy kövessék. Gyalogúton mentek fel a hegynek, azután a völgybe és azután ismét letértek egy fenyőerdő felé. Most kedves tisztás következett. Jó helyen jártak. Fegyveres örök váltak láthatóvá. Ezek azok a bizonyos komitácik, akiről Isabel annyit hallott, de valószínűtlennek tetszett, hogy léteznek. Isabelnek most minden pórusa megtelt éber figyelemmel. Az örök gyűrűjében tíz méterrel beljebb ott állott egy gyümölcsfa alatt méltóságteljes nekitámaszkodásban a „láthatatlan“: Iván Mihailov.

— Ime, Iván Mihailov. — mondotta a ma-

— A petróleum-járadék papírok konvertálása. A hivatalos lap 20-iki száma rendeletörvényt közöl a petróleum-járadék papírok konverziójáról és a szelvények beváltásáról. Az 1938 június 1 és decemberi 1-i szelvényeket az angol papírbirtokosokkal 1938 november 16-án kötött megállapodás szerint váltják be, de avval a különbséggel, hogy más országokban az angol font értékét az illető ország pénzében árfolyam szerint fizetik. A román papírtulajdonosok és azok, akiknél a külföldi fizetést nem engedélyezték az illető országokkal kötött megegyezések, a font hivatalos lei értékét kapják felár nélkül. A kormány joga van az idegen papírtulajdonosoknak a petróleum-járadék konverzióját felajánlani a francia-belga csoporttal 1939 április 4-én létrejött megállapodás feltételei szerint, avval a különbséggel, hogy a fizetés a fontnak az illető országban jegyzett árfolyama szerint folyó pénzben történik, vagy Romániában a font hivatalos lei árfolyamán felár nélkül. A román papírtulajdonosok járadékait a kormány átválthatja 30%-os 1935 évi consolidare papírokra és pedig, ha rajta vannak a papíron 1933 június 1-től 1938 június 1-ig bezárólag az összes szelvények, valamint a még nem esedékes további 1938 december 1-ével kezdődőleg később esedékessé váló szelvények, 30.000 lei névértékű consolidare papír jár egy 100 angol fontos járadék-papír helyett. A hiányzó szelvények levonásba jönnek a 30.000 lei értékűből olyan összeggel, amit a pénzügyminisztérium államadóssági igazgatósága később fog megállapítani.

(=) Új cégek. A timisi helytartóság területére illetékes cégbizottság most naponta tart ülést, hogy a beérkezett kérvényeket elintézzze. Legutóbbi ülésében a bizottság a következőknek adta meg a végleges cégműködési engedélyt: Belavici Gheorghe, a Severin-megyei Toplet községben kiegészítő üzletét vegyeskereskedéssel. Özveggy Fenyő Istvánné, született Kohn Ida Timisoaran az első kerületben papír- és könyvkereskedést, Horváth Jakab Sannicolaul Maren zsák-, kötél-, pokróc- és kenderkereskedést nyit.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, máрка 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

cedón lapszerkesztő és a fegyverbarátság bensőséges jeleivel integetett Mihailov felé. Isabel nem ezt várta. Az ember sohasem azt fedi fel, amit remél. Mihailovot valahogyan másképpen képzelte el. Semmiesetre sem elhanyagolt külsejűnek, de nem is festőinek, akin minden úgy van elrendezve, mint a filmen. És bár karcsúnak, kellemesnek írta le a képzelete, még sem volt olyan. Arca különben jelentéktelen, csak a szemében gyúlt össze minden tűz és villogás.

Mihailov néhány lépést előre ment és elsőnek Isabelt üdvözölte. Erőteljesen kezét szorította vele. Ez a kézszorítás határozott volt, nyílt kedélyre mutatott, férfiaságra. Franciául szólította meg: a hangja meleg, zengő volt.

Azután kezét fogott a többiekkel is és állva beszélgettek. A macedónok kissé hátrahúzódtak és magukra hagyták a két franciát. Mihailov megkérdezte tőlük, hogy milyen lapoknál dolgoznak és amikor közölték vele, beleegyezőleg intett a fejével. Beszéd közben belenézett az arcukba és hosszasan figyelte őket. Isabel észrevette, hogy ez a tekintet róla, mint nőről, teljesen lesiklik. Közben valahonnan az örök ponyvát kerítették és Mihailov udvariasan felszólította őket, hogy üljenek le.

— Fájdalom, más alkalmatossággal nem tudok szolgálni, — mondotta Mihailov. — Nem tartózkodom e helyen állandóan. Nos, hát mit akarnak megtudni tőlem?

Gerwain leült, törökösen, keresztbetette lábát és azonnal otthonosan érezte magát, mintha állandóan csakis ilyen körülmények között csinált volna interjút. Isabel, amint újra megnézte, lassanként felfedezte a férfias, de gondterhes arcnak tárgyilagosságát, amely teljesen arra a bizonyos dologra összpontosult.

— Mi, franciák, — mondotta Gerwain élénken, — az önök mozgalmából meglehetősen ferde képet szereztünk. Szeretném, ha maga nyilatkozna arról, hogy mi a forradalmi komité mozgalmának a célja? Nem, mintha teljesen ismeretlen terület volna ez a számomra... Végére is

(=) A rézgálic elsőrendű közszükségleti cikk. A nemzetgazdasági minisztériumnak a hivatalos lap legutóbbi számában megjelent rendelete szerint a rézgálic is elsőrendű közszükségleti cikk. Azok a kereskedők, akik rézgálicot hoznak forgalomba, kötelesek minden hónap 1. és 5., továbbá 15. és 20. napjai között készleteiket és árakat a városháza első emeletén 56. ajtószám alatt bejelenteni.

(=) Emelkedtek az árak a bánási gabonapiacra. Különösen búza iránt mutatkozik élénk kereslet és exportbúzára jelentős üzletkötések történtek. Az olajmagvak iránti érdeklődés is fokozódott. A piaci árak a következők: Búza 520, tengeri 380, korpá 330, újab 520, muharmag 1050, napraforgómag 920, tökmag 1400, tavaszi árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

Rádió

PÉNTEK, FEBRUÁR 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 12.50: A Lucefarul zenekar hangversenyét. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Lucefarul zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Lucefarul zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárás. 19.05: Műszaki posta. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio dió Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Operett szerzők arcképei: Strauss János. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Táncclemezek. 23: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: A gümőkór elleni védekezés. Felolvasás. 13.10: A Melles Béla zenekar műsora. 13.40: Hírek. 14.30: Szalónzene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Katonazene. 19.10: „Fagykárók és árvízveszedelmek.” Előadás. 19.35: Cigányzene. 20: Külügyi negyedóra. 20.15: Hírek. 20.25: Nagy Mária magyar nótákat énekel. 21: A Filharmónia Társaság hangversenye. 22.00: Hírek. 23.15: Szórakoztató hanglemezek. 24.00:

Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Gyorsirótanfolyam. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Szalónzene. 22.35: Időjárásjelentés.

SZOMBAT, FEBRUÁR 24.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Gounod és Bizet művek hanglemezeiről. 13: Motoi Petrica és zenekara hangversenyez. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Motoi zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Motoi zenekar folytatja hangversenyét. 14.40: Román dalok. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: A Kreutzer együttes hangversenyez. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Stefanovici George énekel. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: Szalónzene. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Könnyű és táncclemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? Felolvasás. 13.10: Szalónzene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Rádió posta. 18.45: Éneklő ifjúság. Közvetítés. 19.10: Közvetítés Kárpátaljáról. 19.40: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: „Régi emlékek — híres operettek.” II. rész. 22: Ünnepi Corvin beszéd. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar táncclemezek.

Budapest II. 19: Cigányzene. 19.40: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21.25: Hanglemezek. 22: Mandolinzene.

Magyar nyelvű hírek. 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám GSA (48.50 m), GRX 30.96 m. 22.15: Bucuresti. 23.15: Reichsender Böhmen. 23.45: Pozsony. 23.45: Belgrad (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztecebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strassbourg (349.3 méter.)

ennek a kérdésnek már hatalmas irodalma van, — folytatta bizonyos hanyag fölényességgel. — De így, első kézből...

— Értem, — mondotta Mihailov, fontosságot szánva a nyilatkozatnak, mint mindazok, akiket áthat bizonyos messiási tudat.

— A forradalmi szervezet célja, hogy a felosztott Macedóniát földrajzi határai között egyesítse és részére a népfensőséget kívánja. Egy pillantás a térképre, meg kell hogy győzze önöket Macedónia bármilyen felosztásának természetellenes voltáról. A Macedóniát átszelő vörös bolgár határ a hegyeket a síkságtól, a tengerpartot a hátszagtól választja el. A Srtma és a Nesta völgyek természetes utak, amelyek Szalonikibe, illetőleg Kavalába vezetnek, ezek az utak egy önkényesen húzott vonással most ketté vannak vágva. Ez a magyarázata a Bulgáriához tartozó Gorna-Djumaja, Melnik, Petrics, Mehomia, Nevrokot és a Görögországnak ítélt Demirhissar, Seres, Drama, Kavala városok rohamos hanyatlásának...

Mihailov megnyomott minden szót és látott rajta, hogy újra meg újra átéli azt az igazságtalanságot, ami nemzetével történt. Legalább is Isabel ezt olvasta ki a szavaiból. Gerwain azonban tűnődve úgy tett, mintha jegyezne valamit és közben így gondolkozott: úgy beszél, mint egy idegenvezető a Louvrebán. Mint egy kikáltó: — „Itt látható külön elkerítve a Struma teljes medencéjével!” „A hatalmas Olimpos hegye, Homerosnak, a költőnek jóvoltából!” „Ime, itt Szaloniki, második Fülöp ajándéka!” — Gerwain fölpillantott jegyzeteiből és megkérdezte:

— Ezzel szemben áll a görög és szerb álláspont. Két állam felfogása szerint a macedón kérdés már megoldást nyert...

— Akkor miért vagyunk itt? — mosolygott Mihailov, a jóakarátú óriások szelídségével. — Ha tényleg megfelel a valóságnak, amit azok állítanak, miért van Macedóniában forradalmi mozgalom és miért nem térhet vissza hazájába

ötszáz ezer macedón emigráns? Oh, ismerem a propagandáikat, — folytatta Mihailov és megvetőleg legyintett a kezével. — Délmacedóniában a görögök, Észak- és Középmacedóniában a szerbek alkotják a többséget. Nos, szállják meg Macedóniát ideiglenes nemzetközi csendőrséggel, hajtson végre egy európai bizottság vizsgálatot, melynek során megállapíthatják, hogy Macedónia valamennyi néptörzse hazája önállóságát kívánja. A macedónok kötelezik magukat, hogy az ideiglenes megszállás és vizsgálat költségeit fedezni fogják.

Mint egy Krüszus, — gondolta Gerwain, zsebre vágta jegyzőkönyvét és elhatározta, hogy komoly vitába száll Mihailovval.

— És mit gondol, hogy ezt a programot a mai Európában végre lehet hajtani? A békeszerződéseket meg lehet másítani? A győztes államok sohasem mennek bele abba, hogy egy kavicsot is elvegyenek vérrel meghódított tartományaikból. Önöket vagy leverik, vagy pedig egy új világháború kezdődik. A világháború sorsa pedig mindig bizonytalan.

— Természetesen, — mondotta Mihailov, igen nyugodt hangon. — Természetes, hogy világháború nélkül nem megy semmi. De ha az igazságtalanságok nem orvosolhatók, akkor jön a világháború. Viszont ebben a világháborúban nekünk nincs semmi veszíteni valónk.

— Csak gondolja, kedves Mihailov úr, — folytatta Gerwain növekvő bizalmassággal. — Ha egy új háború kezdődik ideleln, annak első sorban maguk isszák meg a levét. Mindig így volt, mindig így lesz.

— Hát akkor ön mit ajánl nekünk? — kérdezte Mihailov változatlan nyugalommal. — Isabel attól tartott, hogy Gerwain kegyetlen kérdéssei Mihailovot ki fogják hozni a sodrából. De nem. Mihailov még csak hangsúlyt sem változtatva, olyan határozottan mondotta azt, ami a nyelvén volt. — Már úgy értem, mit tenne ön az én helyemben?

[Folytatjuk]

Kutyákkal üldözik a finnek az ejtőernyős orosz kémeket és robbantókat

1000—1200 szovjet repülőgép harcol és tömérdek bombát pazarol apró finnországi falvakra

Az orosz repülők nagy anyagpocsékolással dolgoznak Finnországban. Az utolsó hetekben a légitvékenységi jelentések szerint volt több olyan nap, amikor 50 különféle helyen jelentek meg az orosz bombázórepülők és összesen 3000 húsz- és ötvenkilós bombát dobtak le. Kis faházakból álló finn falvakra, ahol alig van száz lakóház, tucatjával dobják le a nagy bombákat. A nyolcszáz házból álló

Turku város például több mint 200 bombát kapott 5000 méter magasan repülő szovjetgépektől.

A legnagyobb kárt — sok a faház — a gyújtóbombák okozták.

A Mannerheim-vonal elleni támadásokkal kapcsolatban az orosz repülők erősen támadják az erőltetett összekötő vonalakat, a falvakat, sejtett parancsnoksági helyeket s főleg Viipuri városát. A finn és külföldi önkéntesekből álló földi légvédelem emberfeletti munkát végez és nagy veszteséget okoz az orosz repülőknek. A vadászrepülők száma azonban kevés. Szakértők szerint ahhoz, hogy a finn terület legfontosabb pontjait az oroszok ellen biztosan meg lehessen védeni, mintegy 400 vadászrepülőgépre, azaz négy vadászrepülőezredre volna szükség. Ilyen nagy támogatást már csak a nyugati nagyhatalmak tudnának adni, mert ennek a pótlását is biztosítani kell.

A több ízben megkísérelt ejtőernyős vadász leszállások kivétel nélkül balul végződtek az oroszokra nézve. Vagy a már rosszul választott leszálláskor kerültek a finnek csapdájába vagy kisebb csoportokban bolyongva, a leszállási hely környékén estek fogságba. Ujabban azonban a finn légvédelmi figyelők megállapították néhány olyan esetet, amikor

éjjel helyezték ki az orosz repülők kémeket

és finn katonaruhába öltöztetett robbantókülönményeket és agitátorokat.

Az oroszok éjjeli repülések alkalmával lakatlan, de leszállásra alkalmas területeket keresnek, világítóbombákkal megvilágítva a terepet. Az alkalmasnak talált hely felett azután a finn katonák

parasztruhába öltözött orosz katonák ejtőernyővel kiugranak, majd elszélednek. Minthogy már sikerült néhány finn ruhába öltözött oroszot elfogni és az ejtőernyővel való éjszakai kihelyezések tovább tartanak, a finn hadvezetőség kutyákkal ellátott üldözőkülönményeket szervezett. Ezeknek a feladata a figyelőjelentések alapján az oroszok felkutatása és elfogása. A kutyák az elrejtőzésre alkalmas kisebb erdőket átkutatják. Az éjjeli ejtőernyőugrókat rendszerint nagy csapatállítógépen hozzák a finn terület fölé egy felderítőgép kíséretében. A felderítőgép feladata mélyebben repülve világítóbombák segítségével a megfelelő legróhely kikeresése.

Az elfogott és lelőtt ejtőernyős vadászok, kémek és repülők mind egész fiatal katonák. Sokan 20 éven aluliak. Meglepő az orosz légihaderónél

a női pilóták és géppuskalövészek viszonylag nagy száma.

Többen viselnek közöttük alacsonyabb tisztirangot és a nemrég kitüntetett orosz repülők között két női pilóta is volt. Az egyik az öt kérdésű újságíróknak elmondotta, hogy mint mezőgazdasági cseléd kezdte pályafutását egy Don vidéki nagy kolchozban. Ebben az állami gazdaságban kitűnt ügyességgel és munkakedvvel. A mezőgazdasági gépek és motorok kezelését is megtanulta az írás-olvasással együtt és hosszú évek után sikerült pilótaiskolába kerülnie. Tavaly már bombázógepeket vezetett és nagyon szerette a gyakorlatok alatt a nagytávolságú leszállás nélküli repüléseket. Több kétezer kilométeres repülést végzett, mielőtt a frontra került. Azt nem kérdezték tőle, hogy mint nő, mit érez, amikor

védetlen kis finn falvakat gyújt fel

bombáival, ahol csak gyerekek és asszonyok vannak.

A finnek ellen harcra vetett orosz légierő több repülődandár, legalább 1000—1200 gép. A veszteség, amit a kitűnő finn légvédelem s a kisszámú, de elszánt vadászrepülőgépalkulat okozott, tíz hét alatt meghaladja a kétszáz gépet. Ehhez jön még az a veszteség, ami az oroszokat a hóviharok, elkerülhe-

telen balesetek stb. miatt saját területükön érte, amiről természetesen adatok nincsenek. Az bizonyos, hogy az orosz repülők is egyszerűbbnek képzelték el a finnek elleni repülőátadásokat és nem gondolták, hogy a határtól alig 50 kilométerre levő Viipuri repülőterére még tízhetes megfeszített küzdelem után sem szállhatnak le.

A VILÁG

★

A MADRIDI KORMÁNY rendeletet adott ki, amelynek értelmében a Jezsuita-rend visszakapja birtokait Spanyolországban. Ezeknek a birtokoknak az elkobzását annak idején — 1932-ben a köztársasági kormány rendelte el. Abban a mértékben azonban, amint a polgárháború folyamán Franco tábornok csapatai előrenyomultak, a Jezsuita-rend is fokozatosan visszakapta a nacionalista zónában fekvő birtokait. XIII. Alfonzknak nagyrészt ugyanebben a zónában lévő birtokait Franco tábornok még 1938-ban visszaadta.

★

AZ ELMULT HÉT VÉGÉN meghalt Londonban Julius Hugen, akit „az angol filmkirály” néven ismert a szigetország közönsége. Hagen egyik megteremtője volt az angol filmgyártásnak és eleinte nagy vagyont szerzett. Mint nekrológjaiban most megírják, több mint három millió font terlinget — több mint másfél milliárd leit — fektetett be az utolsó évek során különböző filmek gyártásába, amelyek azonban nem hozták meg a várt sikert, sőt sorban ráfizetéssel végződtek. Az 1938 szeptemberi krízis azután tökéletesen tönkretette Hagent, aki ekkor felhagyott a filmgyártással és székgyárat alapított. Ez a vállalkozás is ráfizetéssel végződött, úgyhogy még maradék kis tőkéjét is elveszítette. Mint most londoni jelentés közli: az egykor dúsgazdag „filmkirály” egy fillér nélkül halt meg szerény külvárosi lakásán.

DELI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Mindenes rendszerető éves bizonyítvánnyal azonnalra kerestetik. Cím a kiadóban. 766

Nagytakarításhoz állandó takarítónő kerestetik. Cím a kiadóban. 862

Szoptató tiszta rendes dadát keresünk 2 hetes csecsemőhöz. Cím a kiadóban. 863

Éves bizonyítvánnyal és szükséges iratokkal rendelkező mindenkes szobalányt, esetleg bejárónőt keresek. Jelentkezni Romanexnél I., Str. Turin No. 7. délelőtt 10—12, délután 5—6 óra között. 677

Állást keres

Motor-gépész azonnali belépésre állást keres. Teremia-Mare, Imre Ferenc. 666

Lakas

Keresek négyszobás komfortos, esetleg 3 szoba, hallos lakást a Belvárosban. Címetek a kiadóba kérem „Belváros” jellegére. 671

Ötszobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 3, E. K. Thomas. 608

Garzónlakás fürdőszobával kapualatti bejárattal kiadó. II., Str. Stefan cel Mare 19. 676

Állás-vevés

Rövid keresztűros fekete zongora jutányosan eladó. Telefon: 12-71. 678

Csapágyfémeket, használt, de jó állapotban lévővetelre keresek: Ing. Coloman Schedivetz, IV., I. C. Bratianu 39. 649

Kérelem

Timistorontal, Arad, Caras és Severin megyék ft. plébánosaihoz.

Egy fiatalember, aki most végezte tanulmányait állás elnyerése érdekében, keresi ősenek, Müller Emil (esetleg Emil Ferenc) születési bizonyítványát. Nevezett 1840—1842 között született, de születési helyét nem tudja. Nevezett szülei Müller Ferenc és Lányi Emilia voltak. Ugyancsak szükség van Müller Emil és Tramm Olga esketési bizonyítványára. Az esketés 1875 és 1885 között ment végbe valamely községben, ahol Müller Emil, mint pénzügyőr teljesített szolgálatot. Kéretik ezen okmányokat utánvétellel Reisz, a Temesvarer Zeitung tisztviselőjére címére. Timisoara I., Str. Eminescu 5. beküldeni.

Mélyen megrendülve adjuk tudtul, hogy a legjobb férj, leggondosabb apa, szerető testvér és sógor

DÖMÖLKY PÁL úr

f. év február 21-én hosszú és kínos szenvedés után tevékeny életének 61. évében örökre megszünt élni. Drága emlékü kedves halottunk hült tetemét február 23-án délután fél 4 órakor kísérik a negyedik kerületi temető halottas kápolnájából örök pihenőjére.

Az engesztelő gyászmise a frateliai templomban fog 24-én reggel nyolc órakor az Egek Urának bemutatni.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Fratelia, 1940. február 21-én.

Özv. Dömölky Pálné Sinkovich Ilona neje, özv. Manzavinatos Fanaghiné Dömölky Antónia nővére, Dömölky Pál, Ilus, Anti gyermekei, Kätzky Antalné Sinkovich Hermin, özv. Sinkovich Dezsóné Weifert Melánia sógornői.